

KAUNO RAJONO KARMĖLAVOS BALIO BURĄČO GIMNAZIJOS VEIKLOS KOKYBĖS IŠORINIO VERTINIMO ATASKAITA

IŽANGA

Vizito laikas - 2012 m. balandžio 23-27 d.

Vizito tikslas - mokyklos veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išores vertintojų komanda:

Alma Finagėjevienė - vadovaujančioji vertintoja;

Jūratė Šidlauskienė - atsakinga už 1 srities „Mokyklos kultūra“ temos „Etosas“ ir 3 srities „Pasiekimai“ vertinimą;

Nijolė Zabukienė - atsakinga už 1 srities „Mokyklos kultūra“ temų „Pažangos siekiai“, „Tvarka“, „Mokyklos ryšiai ir 5 srities „Mokyklos strateginis valdymas“ temos „Mokyklos sąvegos vertinimas“ vertinimą;

Loreta Valickienė - atsakinga už 2 srities „Ugdymas ir mokymasis“ temų „Bendrasis ugdymo organizavimas“, „Mokymo ir mokymosi diferencijavimas“ ir 5 srities „Mokyklos strateginis valdymas“ temos „Mokyklos strategija“ vertinimą;

Asta Marcinkevičienė - atsakinga už 4 srities „Pagalba mokiniui“ vertinimą;

Renata Liagienė - atsakinga už 2 srities „Ugdymas ir mokymasis“ temų „Pamokos organizavimas“, „Mokymo kokybė“, „Mokymosi kokybė“ vertinimą;

Danutė Bronė Puchovičienė - atsakinga už 2 srities „Ugdymas ir mokymasis“ temos „Vertinimas ugdant“ ir 5 srities „Mokyklos strateginis valdymas“ temų „Vadovavimo stilius“, „Personalo valdymas“, „Materialinių išteklių valdymas“ vertinimą.

Išorės vertintojai stebėjo 150 pamokų, iš jų - 13 neformaliojo ugdymo būrelių bei kitų veiklų. Vizito metu buvo gilinamasi į mokinių, mokytojų veiklą pamokose, mokyklos vadovų ir aptarnaujančio personalo veiklą, jie stebėti natūralioje aplinkoje. Kalbėtasi su gimnazijos vadovais, mokytojais, mokiniais, gimnazijos tarybos, Vaiko gerovės komisijos, metodinių grupių, Veiklos įsivertinimo grupės atstovais, kitais bendruomenės nariais; analizuoti gimnazijos veiklos, mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimo dokumentai. Vertinant įstaigos veiklą vadovautasi bendrojo lavinimo mokyklų veiklos kokybės vertinimo lygių įvertinimais ir apibūdinimais. Išorės vertintojai vartojo šiuos aprašomuosius veiklos kokybės vertinimus:

- „*labai gera*“ - veiksminga, spartus tobulėjimas, išskirtinė, kryptinga, originali, ypatinga, įspūdinga, savita, puiki, labai paveiki, nepriekaištinga, kūrybiška, minimą veiklą galima paskleisti už mokyklos ribų;

- „*gera*“ - viršija vidurkį, tinkama, paveiki, turi savitų bruožų, potenciali, lanksti, minimą veiklą, patirtį verta skleisti mokykloje;

- „*nebloga*“ - patenkinama, vidutiniška, priimtina, nesisteminga, neišskirtinė, veikla mokykloje tinkama, bet yra ką tobulinti, verta sustiprinti ir išplėtoti;

- „*prasta*“ - nepatenkinama, prastesnė už vidurkį, neveiksminga, nevykusi, netinkama, nekonkreči, neperspektyvi, rizikinga, būtina tobulinti;

- „*labai prasta*“ - bloga, nepriimtina, peiktina, atkreiptinas dėmesys, neadekvati, būtina imtis radikalių pakeičių, mokyklai būtina skubi išorės pagalba.

Išskiriant mokyklos gerąsias bei tobulintinas sritis, greta teiginių nurodomi pagalbiniai rodikliai (pavyzdžiui, 4.2., 3.4.1.), kuriuos mokykla gali perskaityti, pasitikslinti, naudodamasi Bendrojo lavinimo mokyklos įsivertinimo rekomendacijų veiklos rodikliais. Ataskaitoje pamokos cituojamos jas sugrupavus pagal vertinamas ir aprašomas stipriąsias bei tobulintinas mokyklos sritis.

Vertintojų komanda nuoširdžiai dėkoja mokyklos direktorei Rimai Kuktienei, direktoriaus pavaduotojams ir visam mokyklos kolektyvui už bendradarbiavimą ir svetingumą, už noriai ir nuosekliai suteiktą informaciją.

I. MOKYKLOS KONTEKSTAS

Karmėlavos Balio Buračo gimnazija - švietimo įstaiga, vykdanči formalią švietimo (pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo) programas. Nuo 1957 m. mokykla tapo vidurine, 1996 m. mokyklai suteiktas Balio Buračo vardas. 2007 m. rudenį mokykloje vyko vidurinio ugdymo programos akreditacija, o 2008 m. vasario 14 d. mokyklai suteiktas gimnazijos statusas. Kauno rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2013-2015 metų bendrajame plane pakeičia dėl Karmėlavos Balio Buračo gimnazijos nenumatyti.

2012 metais gimnazija nebuvo pateikta NMVA išorės vertinimui. Kauno rajono savivaldybei patvirtinus Piliunos vidurinės mokyklos reorganizaciją nuo 2012 m. rugsėjo 1 d. ir atsižvelgus į 2011-12-28 Lietuvos Respublikos Švietimo kokybės ir regioninės politikos departamento pažymos Nr. KAI-15 „Dėl Kauno rajono Karmėlavos Balio Buračo gimnazijos veiklos“ pasiūlymą įvertinti mokyklos veiklą pasitelkiant NMVA, išorės vertinimui vietoje Piliunos vidurinės mokyklos buvo pakeista Karmėlavos Balio Buračo gimnazija.

Šiuo metu gimnazijoje mokosi 661 mokinys, yra 31 klasių kompleksas, dirba 71 mokytojas, gimnazija turi Ramučių pradinio ugdymo skyrių, kuriame yra 4 klasės.

Nors ši gimnazija yra vienintelė švietimo įstaiga Karmėlavoje, tačiau mokinių skaičius kasmet joje mažėja. Karmėlava nuo Kauno nutolusi 7 kilometrus, todėl nemažai tėvų savo vaikus veža mokyti į Kauną; didelę dalį ir Ramučiuose (Ramučiai nuo Kauno nutolę tik 3,5 km.) gyvenančių vaikų jau nuo pirmos klasės mokyti tėvai leidžia į miesto mokyklas (mokiniai nuvežami vykstant į darbą). Dėl istorinių aplinkybių Karmėlavoje yra susiformavusi daugiakultūre besąknė bendruomenė, neturinti gilių tradicijų. Tarybiniais metais Karmėlavoje buvo įsikūręs karinis miestelis. Išvedus iš Lietuvos tarybinę kariuomenę, į daugelį likusių laisvų butų įsikėlė socialinės rizikos grupės žmonės iš įvairių Lietuvos miestų, todėl gimnazijoje daug vaikų iš socialiai remtinų šeimų (214 šeimų yra socialiai remtinų, 226 mokiniai gauna nemokamą maitinimą, 20 probleminių šeimų). Kaip teigia mokyklos vadovai, dalis šeimų mokymosi nelaiko prioritetu, todėl šių šeimų vaikų mokymosi motyvacija yra žema. Gimnazijoje mokinių mažėja ir dėl emigracijos.

II. STIPRIEJI IR TOBULINTINI VEIKLOS ASPEKTAI Stiprieji veiklos aspektai

1. Dauguma bendruomenės narių didžiuojasi gimnazija (1.1.3.).
2. Mokykloje puoselėjama darna ir pasitikėjimas, kuriamas palankus klimatas mokymuisi (1.1.4., 1.1.6.)
3. Projektinė veikla skatina mokyklos kaip organizacijos pažangą (1.2.3.).
4. Paveiki partnerystė ir mokyklos vaidmuo vietos bendruomenėje (1.4.1., 1.4.2.).
5. Į rezultatą orientuotas mokymosi uždavinys (2.2.1.).
6. Tinkamas mokymo ir gyvenimo ryšys (2.3.2.).
7. Geri mokinių pasiekimai olimpiadose, varžybose, konkursuose (3.2.2.).
8. Gerai organizuotas bendrasis rūpinimasis mokiniais (4.1.).
9. Lyderystei palankus vadovavimo stilius (5.3.).
10. Geras personalo valdymas (5.4.).

Tobulintini veiklos aspektai

1. Išmokimo vertinimo veiksmingumas (2.3.4., 2.6.2.).
2. Pamokoje mokinio daromos pažangos matavimas (3.1.1.).
3. Pagalba mokantis pamokose (4.2.1.).
4. Įsivertinimo rezultatų panaudojimas (5.2.2.).
5. Turimų mokymo(-si) priemonių panaudojimas (5.5.2.).

III. MOKYKLOS SAVĖS VERTINIMO VEIKSMINGUMAS

Įsivertinimas gimnazijoje pradėtas vykdyti nuo 2003 m. Naudojamasi Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito metodika, Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito tvarkos aprašo vertinimo rodiklių paaiškinimais.

Kasmet gimnazijoje atliekamas platusis įsivertinimas, vėliau pasirenkamos sritys giluminei analizei (analizuojama ir tobulinama prasčiausiai vertinta sritis). Pasidalijus darbo grupėmis, rengiami klausimynai, anketos. Dominuoja anketavimo, dokumentų analizės ir interviu metodai.

2009- 2010 m. m. nustatyti gimnazijos įsivertinimo privalumai buvo Pasirenkamosios programos, Dalykų ryšiai ir integracija, Neformalusis švietimas, Išmokimo stebėjimas, tobulintinos sritys - Tėvų švietimo politika, Pagalba renkantis mokymosi kryptį, Pamokos struktūros kokybė, Mokytojo veiklos planavimas.

2010- 2011 m. m. nustatyti privalumai - Lėšų vadyba, Mokyklos pažanga, Personalo komplektavimas, Akademiniai pasiekimai. Tobulintinos sritys - Mokyklos vizija, misija ir tikslai, Planavimo procedūros, Dėmesys personalui, Kiti pasiekimai.

Analizuojant mokyklos veiklos dokumentus, NMVA pateiktas įsivertinimo anketas, iš pokalbių su mokytojais pastebėta, kad įsivertinimo išvados ir rezultatai tik iš dalies panaudojami planuojant mokyklos veiklą, kad daliai mokyklos bendruomenės narių įsivertinimo procedūros ir naudingumas nepakankamai suprantami, mokyklos vadovams ir Įsivertinimo grupės nariams trūksta patirties ir kompetencijos organizuoti įsivertinimą, todėl siūloma mokyklai dalyvauti mokymuose apie įsivertinimą ir siekti, kad jis tarnautų mokyklos veiklos tobulinimui.

IV. PENKIŲ VEIKLOS SRIČIŲ VERTINIMAS 1.

MOKYKLOS KULTŪRA

Karmėlavos Balio Buračo gimnazijos kultūra vertinama gerai.

Gimnazijos etosas geras. Įstaigoje susitarta dėl vertybių, elgesio normų ir principų, laikomasi visiems priimtinių ir suprantamų taisyklių, dėl kurių tariamasi susirinkimuose, klasės valandėlėse, individualių pokalbių metu. Pasak mokinių, mokytojams rūpi kuo mokiniai gyvena. Mokinių tėvai yra informuoti apie susitarimus gimnazijos bendruomenėje ir jiems pritaria. Priimtų susitarimų laikomasi kasdieniniame gimnazijos gyvenime. Tai pastebėta daugumoje pamokų bei pertraukų metu: iš stebėtų 150 veiklų - 96 (64 proc.) mokinių elgesys bei bendravimas su mokytojais buvo vertinamas labai gerai arba gerai. Dauguma mokinių žino, kokios yra mokinio elgesio normos ir stengiasi jų laikytis, tačiau sutinka, kad kai kurie mokiniai susitarimus pažeidžia.

Tradicijos ir ritualai gimnazijoje vertinami gerai. Gimnazijos trečiojo aukšto fojė įsteigtame muziejuje kaupiami istorinės atminties faktai, jame mokytojai veda pamokas. Mokiniai tradiciniais renginiais pamini Balio Buračo gimimo dieną. Tradicija tapo kasmet rengiamos mokslo metų baigiamosios dienos. Gimnazijos internetiniame puslapyje (www.buraco.kaunas.lm.lt) kaupiama gimnazijos gyvenimą atspindinti informacija - nuotraukos, aprašai, dokumentai. Mokinių taryba leidžia sienlaikraštį, kurį galima rasti antro aukšto koridoriuje. Išskirtinis dėmesys gerai besimokantiems mokiniams (apie juos skelbiama gimnazijos pirmojo aukšto fojė). Taip pat gimnazijoje organizuojami valstybinių švenčių minėjimai, švenčiamos religinės ir mokyklinės šventės, organizuojamos įvairios akcijos, tačiau jas bendruomenės nariai nurodo skirtingai. Mokiniams šventės ir tradicijos yra svarbios, joms ruošiasi ir noriai dalyvauja. Tai patvirtina ir mokinių, ir jų tėvų nuomonės apie mokyklos veiklą tyrimo Statistinė ataskaita (toliau STA) - 74 proc. gimnazijos mokinių patinka gimnazijoje organizuojami renginiai.

Tapatumo jausmas taip pat vertinamas gerai. Iš pokalbių su mokiniiais, tėvais, mokytojais ir gimnazijos vadovais galima teigti, kad dauguma bendruomenės narių didžiuojasi savo gimnazija ir tapatinasi su ja. Gimnazija turi savo atributiką: vėliavą, herbą, himną, kuri suteikia išskirtinumo. Vėliava naudojama per valstybines šventes, kitus renginius. Didžioji dalis mokinių dėvi savitą uniformą, mokytojai segi korteles su gimnazijos emblema. Antro aukšto koridoriuje ant sienos kabo pedagogo ir kraštotyrininko Balio Buračo, kurio vardu pavadinta gimnazija, bareljefas, surašyti svarbiausi jo

biografijos faktai. Pokalbio metu tėvų atstovai tvirtino, jog renkasi šią gimnaziją savo vaikams kaip saugią, garantuojančią tinkamą išsilavinimą įstaigą, pasitiki čia dirbančiais mokytojais. STA duomenimis, 91 proc. tėvų teigia, kad jų vaikui patinka gimnazijoje. Pokalbyje tėvai minėjo, kad jiems prieinama informacija apie įvairius gimnazijos darbo aspektus, tačiau pripažino, kad ne visi tėvai yra aktyvūs ir dalyvaujantys gimnazijos renginiuose. Gimnazijos pirmojo aukšto fojė esanti diplomų, padėkos ir garbės raštų galerija bei antro aukšto koridoriuje kabančios gimnazijos abiturientų laidų nuotraukos stiprina tapatumo bei pasididžiavimo gimnazija jausmą. Dauguma mokytojų vertina savo mokinius, didžiuojasi jų pasiekimais konkursuose, olimpiadose, varžybose, parodose, koncertuose ir kt. Mokinių pasiekimai viešinami, jų darbai puošia gimnazijos erdves. Dauguma gimnazistų akcentavo, kad yra patenkinti gimnazijoje organizuojamu ugdymo procesu bei saviraiškos galimybėmis. Manytina, kad ši veiklos sritis yra stiprusis gimnazijos veiklos aspektas.

Bendruomenės santykiai, skatinantys pagarbą ir toleranciją, yra geri. Pakankamai atviras vadovų, mokinių, mokytojų, darbuotojų bendravimas sukuria palankų psichologinį klimatą. Pagal STA duomenis, 84 proc. gimnazijos mokinių teigia, kad mokytojai juos gerbia kaip žmones, asmenybes. Gimnazijos vadovai džiaugiasi savo mokiniais, šiltai bendrauja su mokytojais. Mokiniai ir mokytojai gerai pažįsta vieni kitus. Siekiant užtikrinti mokinių saugumą, drausmę ir tvarką, gimnazijoje pertraukų metu organizuojamas mokinių ir mokytojų budėjimas. Dauguma mokinių teigia, kad gimnazijoje reti patyčių atvejai. Gerai gimnazijoje jaučiasi ir specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai. Pagalbinio personalo darbuotojai jaučiasi svarbūs bendruomenės nariai: žino gimnazijos aktualijas, kviečiami dalyvauti bendruomenės renginiuose. Daugumoje vizito metu stebėtų pamokų vyravo pasitikėjimas, draugiškumas ir geranoriškumas. Labai geri mokytojo ir mokinių, mokinių tarpusavio santykiai fiksuoti 1b kl. lietuvių kalbos, 1 (Ramučių skyrius) kl. matematikos, 6a,b,c kl. anglų kalbos, 7a,b kl. vokiečių kalbos, 4G kl. ekonomikos pamokose; bendradarbiavimas, padedantis mokytis ir išmokti fiksuoti 1-4 kl. futbolo neformalaus ugdymo treniruotėje, 8a kl. geografijos pamokoje, 3G kl. modulio „Etika ir kinas“ užsiėmime; nuoširdus mokinių ir mokytojos bendravimas padėjo siekti pamokos uždavinių 5a,b kl. lietuvių kalbos, 7a kl. kūno kultūros, 1a,b,c,G kl. matematikos, 2b,G kl. technologijų pamokose. Bendruomenės santykiai - stiprusis gimnazijos veiklos aspektas.

Gimnazijos atvirumas ir svetingumas vertinamas gerai. Mokiniai bendrauja noriai ir nuoširdžiai, yra mandagūs ir paslaugūs svečiams. Dauguma gimnazijos darbuotojų yra pasirengę suteikti reikiamą informaciją ir pagalbą. Atviras mokinių bendravimas, gebėjimas įvardinti gimnazijoje egzistuojančias problemas (rūkymo, atskirų mokinių vėlavimo į pamokas, motyvacijos trūkumo) rodo, kad dauguma jų yra susitelkę siekti bendrų tikslų. Stengiamasi mokinių tėvus įtraukti į gimnazijoje organizuojamus renginius, dalis remia gimnaziją ir perveda 2 proc. pajamų mokesčio lėšų, dalyvauja tėvų susirinkimuose, individualiuose pokalbiuose, šventėse, gimnazijos tarybos veikloje, skaito gimnazijos interneto puslapį. Apie vaikų pasiekimus tėvams pateikiama informacija pasiekimų knygelėse, elektroniniu paštu, TAMO dienyne. STA duomenimis, 85 proc. tėvų nurodė, kad mokykloje gerbia tėvus ir vertina jų nuomonę. Svarbiausia informacija apie gimnazijoje vykstančią veiklą, laimėjimus, renginius skelbiama informaciniuose stenduose. Gimnazijoje svečiuojasi buvę mokiniai, socialiniai partneriai. Pokalbyje mokytojai teigė, kad gimnazijos administracija dalijasi naujienomis, kartu sprendžia problemas.

Gimnazijoje klasių mikroklimatas yra geras. Iš pokalbių su mokiniais, STA duomenų, stebėtų pamokų ir veiklų daroma išvada, kad mokymosi metu palaikoma gera atmosfera, mokiniai gali reikšti savo nuomonę, jaučiasi saugūs. Dauguma mokinių pamokose išsiugdę savarankiško darbo įgūdžius, noriai atlieka mokytojo pateiktas užduotis, geba bendradarbiauti, gerbia vieni kitus, išklauso ir pozityviai reaguoja į pastabas. Išanalizavus 150 stebėtų pamokų ir kitos ugdomosios veiklos protokolus, matyti, kad formuojamas palankus mokymuisi mikroklimatas. Minėtų aspektų apibendrintas vertinimas pamokose pateiktas 1 lentelėje.

Klasių mikroklimatas

1 lentelė

Labai geras	Geras	Patenkinamas	Prastas	Labai prastas
17 11,3 proc.	81 54 proc.	51 34 proc.	1 0,7 proc.	—

Stipriųjų savybių daugiau nei trūkumų stebint klasės mikroklimatą užfiksuota 98 pamokose. 2a,G kl. fizikos, 2b,G kl. geografijos, 2c,G kl. ekonomikos ir verslumo, 3a,b,G kl. lietuvių kalbos pamokose vyraujantis palankus mikroklimatas motyvavo mokinius, sudarė geras sąlygas mokymuisi. Abipuse pagarba, pasitikėjimu grįstas mikroklimatas pastebėtas 4a kl. tikybos, 7c kl. technologijų, 8a,b kl. matematikos pamokose. Manytina, kad ši veiklos sritis yra stiprusis gimnazijos veiklos aspektas.

Pažangos siekiai vertinami gerai, o asmenybės raidos lūkesčiai yra priimtini. Iš gimnazijos veiklos stebėjimo bei pokalbių nustatyta, kad daliai mokinių keliami aiškūs reikalavimai, nuoseklūs lūkesčiai didina jų pasitikėjimą savimi, įsitikinimą, kad pastangos mokytis baigsis sėkme. Ugdoma mokinių saviraiška ir pilietiškumas, neblogas sportinės, meninės ir socialinės krypties neformaliojo ugdymo programų pasirinkimas. Mokinių teigimu, dalis jų noriai lanko neformaliojo ugdymo būrelius, o mokykla stengiasi sudaryti priimtinas sąlygas. Aktyvi mokinių savivaldos - Mokinių tarybos veikla ugdo pilietinį aktyvumą, kūrybiškumą. Dalis gimnazijos mokinių dalyvauja socialinėje veikloje (pvz., nuolat lankosi ir rūpinasi gyvūnais VšĮ „Penka koja“). Manytina, kad mokykloje priimtina rūpinamasi įvairiapusišku asmenybės tobulėjimu.

Iš pokalbių su klasių auklėtojais, mokiniais, stebėtų pamokų bei dokumentų analizės nustatyta, kad dalis mokinių siekia aukštesnio pasiekimų lygio, tikisi sėkmingai išlaikyti egzaminus, žinias nurodė kaip vertybę. Mokinių pasiekimai analizuojami, pakankamai kryptingai siejami su kiekvieno mokinio asmenine pažanga. Tačiau stebėtų pamokų pabaigose tik fragmentiškai analizuoti pasiekimai, nesistemiškai sudaromos galimybės mokiniams įsivertinti savo pasiekimus Metodinėse grupėse analizuojami diagnostinių testų rezultatai ir priimami sprendimai dėl tolesnio mokinių mokymo(-si) strategijų, pedagoginės pagalbos teikimo. Klasių vadovai ir mokytojai, dėstantys tai pačiai klasei kelerius metus iš eilės, kaupia mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo informaciją. Jei mokytojas keičiasi, jam perduodama ir visa sukaupta informacija. Šių metų gimnazijos veiklos plano vienas iš prioritetinių tikslų yra tirti ir analizuoti mokymo(-si) motyvaciją. Dėl to buvo atliktas tyrimas, parengtos rekomendacijos ir pristatytos Mokytojų tarybos posėdyje. Priimtinas dėmesys gabiems mokiniams, juos vienija „Aštuoneto ordinas“, kuriam vadovauja gimnazijos matematikos mokytoja. Gabūs mokiniai skatinami dalyvauti olimpiadose, konkursuose, projekcinėje veikloje. Nugalėtojų ir prizininkų nuotraukos iškabintos gimnazijos koridorių stenduose.

Gimnazijoje parengtas strateginis planas, numatantis sistemingą mokyklos plėtrą. Planuojant veiklą, stengiamasi vadovautis įsivertinimo rezultatais. Pokalbių su mokyklos vadovais ir mokytojais metu bei išanalizavus mokyklos veiklos dokumentus nustatyta, kad mokytojų kvalifikacijos tobulinimas tinkamas ir sudaro sąlygas šios organizacijos pažangai. Mokytojų teigimu, jie gali rinktis kvalifikacijos tobulinimo renginius ne tik pagal mokyklos išsikeltus prioritetus, bet ir pagal savo asmeninius tobulinimosi poreikius. Keletas seminarų buvo organizuota pačioje mokykloje. Gimnazijos vadovų teigimu, visi mokytojai geba IKT naudoti savo pamokose, tačiau tai užfiksuota tik keliose pamokose. Mokykla aktyviai dalyvauja užsienio ir šalies projektuose: Nordplus „Tiesiog sveiki“, „Mes - tai kultūra“, Comenius „Mano mokykla - mano namai“, Comenius Regio „Sveikatos kultūros ugdymas Lietuvos ir Italijos švietimo įstaigose“, eTwinning „Raidės, kurios mus jungia“. Kompetetingi mokytojai skleidžia savo patirtį šalies pedagoginei visuomenei, rajono mokytojams. Mokykloje vyrauja bendradarbiavimas, pasitikėjimas, bendrų tikslų suvokimas. Paminėtina, kad mokyklos pažanga dalyvaujant įvairiuose (šalies ir užsienio) edukaciniuose projektuose yra stiprusis gimnazijos veiklos aspektas, nes įgyvendinant projektus pelnomas kitų institucijų ir bei Kauno rajono savivaldybės pripažinimas.

Mokyklos tvarka gera, o aplinkos jaukumas vertinamas patenkinamai.

Pokalbiuose mokiniai teigė, kad dauguma jų saugo mokyklos turtą, stengiasi palaikyti tvarką ir švarą. Mokykloje parengtos ir patvirtintos Vidaus darbo tvarkos taisyklės, darbuotojų pareigų aprašai.

Mokinių elgesio taisyklės skelbiamos mokyklos interneto svetainėje, pradinių klasių mokinių pasiekimų knygelėse. Mokykla džiaugiasi ir didžiuojasi mokinių bei mokytojų laimėjimais, apie kuriuos informuojama interneto svetainėje bei koridorių stenduose. Mokytojai skatinami pagyrimais, padėkos raštais. Tėvai ir mokiniai džiaugiasi, kad gerai besimokantys bei mokyklą garsinantys mokiniai kasmet įvertinami Balio Buračo premija. Tinkamą emocinį klimatą kuria dauguma mokyklos bendruomenės narių. Iš pokalbių paaiškėjo, kad mokiniai žino ir supranta, kas ir kodėl netoleruojama gimnazijoje, žino, ko jie gali tikėtis už nepageidaujamą elgesį. Skatinamas pozityvus mokinių elgesys: geras lankomumas, nevėlavimas į pamokas.

Švaru, tvarkinga bei jauku gimnazijos patalpose ir kieme. Specialiai įrengtų poilsio zonų nėra, tačiau mokiniai gali pailsėti ant suolelių koridoriuose. Mokymosi aplinka estetiška, vidutiniškai tinkama ugdymo(-si) procesui, tačiau vertėtų skirti daugiau dėmesio aplinkos jaukumo tobulinimui. Koridorių stenduose pateikta mokyklos vizija, misija, tikslai, mokiniams aktuali informacija. Mokyklai užtenka patalpų: yra valgykla, sporto ir aktų salės. Šiuo metu dar neįrengta mokinių rūbinė, tačiau, gimnazijos vadovų teigimu, planuojama tai padaryti. Mokyklos koridoriai, dalis kabinetų puošiami mokinių darbais.

Gimnazija yra bendruomenės kultūros židiny, jos veikla žinoma Karmėlavoje, mokiniai organizuoja ir aktyviai dalyvauja bendruomenės renginiuose, kuria spektaklius, inicijuoja įvairią visuomeninę veiklą. Bendruomenė suvokia ir nuolat akcentuoja mokyklos reikšmę ir svarbą vietos aplinkai, didžiuojasi mokyklos projektiniais laimėjimais. Mokykla glaudžiai bendradarbiauja su miesto, šalies, užsienio mokyklomis. Gimnazijos direktorės teigimu, pastaruoju metu stengiamasi kuo aktyviau bendradarbiauti su socialiniais partneriais: vaikų darželiu lopšeliu „Žilvitis“, Karmėlavos seniūnija, Karmėlavos bendruomenės centru „Židyns“, Šv. Onos parapija, Ramučių kultūros centru, Karmėlavos girininkija, Karmėlavos policijos nuovada. Atsižvelgdama į mokinių poreikius, mokykla kryptingai ir tikslingai numato bendravimo ir bendradarbiavimo su įvairiais socialiniais partneriais prioritetus. Daroma išvada, kad mokyklos vaidmuo vietos bendruomenėje, partnerystė su įvairiomis institucijomis yra reikšmingas, pakankamai kryptingas ir svarbus vietos aplinkai. Tai stiprusis gimnazijos veiklos aspektas.

Apie mokyklos veiklą, vertybes, susitarimus informuojama mokyklos esančiuose stenduose. Svarbiausia informacija, mokyklos bendruomenės narių teigimu, visada pateikiama mokyklos internetinėje svetainėje. Pasinaudojama ir spaudos galimybėmis: ypatingų renginių metu į mokyklą kviečiami žurnalistai, kurie vietos leidiniuose informuoja visuomenę apie mokyklos veiklą. Kartais ir patys mokytojai ar mokiniai rašo straipsnius apie mokykloje vykusius renginius. Pateikiama informacija yra pakankamai kryptinga ir duodanti teigiamą rezultatą.

2. UGDYMAS IR MOKYMASIS

Ugdymas ir mokymasis vertinami patenkinamai.

Bendrasis ugdymo organizavimas geras, o ugdymo planai ir tvarkaraščiai bei dalykų ryšiai ir integracija vertinami vidutiniškai.

Gimnazijoje susitarta dėl esminių planavimo principų. Svarbiausi planavimo klausimai analizuojami Mokytojų tarybos, metodinių grupių posėdžiuose. Ugdymo turinys planuojamas vieneriems metams. Sistemingai rengiami ilgalaikiai dalykų teminiai planai, pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių, neformaliojo švietimo programos bei trumpalaikės programos specialiujų poreikių mokiniams. Vertinti dalykų planai atitinka bendrąjį programų keliamus ugdymo tikslus, yra pakankamai informatyvūs ir nuoseklūs, numatytos rezervinės valandos. Deja, keičiantis ugdymo(- si) situacijai, planai koreguojami retai.

Ugdymo planas iš esmės atitinka gimnazijos tikslus bei bendrųjų ugdymo planų 2011—2013 m. (toliau BUP) reikalavimus, tačiau kai kurie plano aspektai nepakankamai aiškūs ir tikslūs. BUP nuostata „*priimti susitarimus dėl laikinųjų grupių sudarymo*“, įgyvendinama iš dalies, nes nėra nutarimo dėl grupės dydžio (išskyrus vidurinio ugdymo programą). Todėl neaišku, kodėl 6a klasėje rusų kalbos mokoma vienoje grupėje, kurioje yra 24 mokiniai, o tikybos 7a, 7b, 7c klasėse mokoma atskirose trijose grupėse, kuriose yra po 9 mokinius. Gimnazijos ugdymo plane epizodiškai aptartas Pradinio ugdymo

programos įgyvendinimas, netiksliai vartojamos sąvokos (pagilintas matematikos mokymas 4 klasėse, kryptingas meninis ugdymas 2 klasėse). Ugdymo plane visai neapartos galimos ugdymo proceso įgyvendinimo formos (projektai, išvykos, ekskursijos). Tvarkaraščiai iš esmės sudaro galimybes įgyvendinti ugdymo planą. Vyresniųjų klasių mokiniai neturi daugiau kaip 7 pamokų per dieną. Šeštų klasių mokiniams penkios savaitinės lietuvių kalbos pamokos vyksta tris dienas per savaitę ir tai dažniausiai paskutinės pamokos, kai vaikai jau būna pavargę. Į pamokų tvarkaraštį įtraukta 5-7 klasėse diegiama LIONS QUEST gyvenimo įgūdžių ugdymo programa „Paauglystės kryžkelės“, nors ugdymo plane visai neapartas šios programos įgyvendinimas. Todėl šeštų klasių mokiniai turi viena savaitine pamoka daugiau, negu maksimaliai leidžia BUP. Į septintų klasių pamokų tvarkaraštį įtraukta ne tik „Paauglystės kryžkelių“ programa, bet ir neformaliojo švietimo būrelis „Judrieji žaidimai“, todėl septintokų maksimalus krūvis viršijamas dviem savaitinėm pamokom. Į pirmų gimnazinių klasių pamokų tvarkaraštį įtraukta neformaliojo švietimo programa „Šokis“ padidina maksimalų mokinių krūvį viena savaitine pamoka. „Paauglystės kryžkelių“ programa bei neformaliojo švietimo veikla pamokų tvarkaraštyje dažnai numatyta ne paskutinė, todėl mokiniams pastebimai didėja savaitinių pamokų skaičius pažeidžiant 2011-2013 metų Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų 111 punktą.

Dalykų ryšiai ir integracija patenkinami. Gimnazijos ugdymo plane numatoma vykdyti integruojamąsias bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių, prevencines, profesinio orientavimo programas. Ilgalaikiuose dalykų planuose mokytojai nurodo, kokias programas planuoja integruoti, tačiau neaišku, koks integruojamųjų programų įgyvendinimo modelis pasirinktas gimnazijoje. Analizuojant dokumentus nustatyta, kad dalykinė integracija, bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių integruojamosios programos įgyvendinamos nesistemiškai, mokomųjų dalykų programos laiko, turinio ir apimtys atžvilgiu derinamos retai. Konkrečių, aiškių susitarimų dėl dalykinės, teminės ar skirtingų ugdymo sričių integracijos nebuvimas turi įtakos ugdymo praktikai: išorinio vertinimo metu nestebėta integruotų pamokų, organizuojamų projektų. Tik pavienėse pamokose užfiksuotas mokymo turinio išplėtimas kito dalyko žiniomis (ekonomikos ir verslumo 2cG kl., technologijų 7c, 2bG kl., informacinių technologijų 8a kl., geografijos 6b, 8a kl., lietuvių kalbos 1 kl.(Ramučių sk.),2a kl.). Teminis integravimas, kai mokomojo dalyko turinys siejamas su integruojamųjų programų turiniu, stebėtas tik 5b kl. gamtos ir žmogaus pamokoje, 6a kl. „Paauglystės kryžkelių“ užsiėmime (su Sveikatos ir gyvenimo įgūdžių programa), 8a kl. etikos, 2c,G kl. chemijos pamokose (su Darna vystymosi programa) ir 8a kl. informacinių technologijų pamokoje (su Mokėjimo mokyti programa). Neišnaudotos BUP integravimo galimybės - 7-oje bei 8-oje klasėse informacinės technologijos mokomos kaip atskiras dalykas, vidurinio ugdymo programos mokiniams nesiūlomas integruotas socialinių mokslų, gamtos mokslų, menų ir technologijų kursas.

Pokalbių su mokiniais, mokytojais, mokyklos vadovais metu buvo teigiama, kad mokiniams sudaromos pakankamos galimybės pagal individualius poreikius bei gebėjimus pasirinkti mokymo programą. Mokiniai, besimokantys pagal pagrindinio ugdymo antrosios dalies programą, renkasi matematikos modulį, o tie, kurie mokosi pagal vidurinio ugdymo programą - anglų kalbos, istorijos, biologijos modulius ir pasirenkamuosius dalykus: ekonomiką, braižybą, psichologiją, filosofiją. Bendroji etikos programa skaidoma į modulius, kurių turinys pasirenkamas atsižvelgiant į mokinių poreikius ir dalyko bendrojoje programoje numatytus mokinių pasiekimus. Atsižvelgiant į mokinių poreikius, trečiose gimnazijos klasėse kai kuriems dalykams didinamas BUP numatytas pamokų skaičius per savaitę. Minėtieji faktai leidžia teigti, kad pasirenkamųjų mokymo programų pasiūla atitinka dabartines gimnazijos galimybes. Vertinant ugdymo programų pasiūlą bei pasirinkimo galimybes verta išskirti neformalųjį vaikų švietimą, kuris tenkina daugumos mokinių saviugdos ir saviraiškos poreikius. Užsiėmimų veikla orientuota į sportinių, meninių, muzikinių ir kitų gebėjimų ugdymą. Verta paminėti „Dainuojančios klasės“ būrelį, kuris bendrai veiklai sutelkia beveik visus 3a klasės mokinius, atstovauja gimnazijai įvairiuose renginiuose. Mokinių ir tėvų teigimu, jų pageidavimai dėl neformaliojo švietimo dažniausiai yra išklaunami, palaikomi jų iniciatyvos.

Pamokos organizavimas yra priimtinas, o klasės valdymas vertinamas gerai.

Apibendrinti 150 stebėtų pamokų veiklų planavimo ir organizavimo vertinimai pateikiami 2 lentelėje.

2 lentelė

Klases	Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai	Labai prastai
1-4 klasės	7,7 proc.	38,5 proc.	53,8 proc.	-	-
5-8 klasės	6,6 proc.	44,3 proc.	42,6 proc.	4,9 proc.	1,6 proc.
1-4 gimnazijos klasės	13,2 proc.	15,1 proc.	66 proc.	5,7 proc.	-

Kasdienės mokytojo veiklos planavimas priimtinas. Dalis mokytojų savo veiklą planuoja nuosekliai, atsižvelgdami į mokinių pasiekimus ir gebėjimus. Veikla dalyje stebėtų pamokų logiška ir pagrįsta, užduotys orientuotos į pamokos uždavinį, dera ugdymo turinys, metodai ir priemonės. Tokios nuosekliai suplanuotos buvo 1(RA) kl. neformaliojo švietimo futbolo būrelio, 4a kl. dainavimo studijos, 7a kl., 1aG kl., 7c kl. kūno kultūros, 2cG kl. ekonomikos ir verslumo, 4G kl. ekonomikos, 8a kl., 2bG kl. geografijos, 8a,b kl., 7a,b kl. vokiečių kalbos, 1b kl., 5a,b kl., 1a,b,cG kl., 1a,b,cG kl. matematikos, 4b kl. anglų kalbos, 2 (Ramučių skyrius) kl. šokio, 2bG kl. technologijų, 8a kl. pamokos. Tačiau į planavimo procesus mokiniai kol kas nėra įtraukiami: dauguma mokytojų patys formulavo mokymo ar mokymosi uždavinius ir juos skelbė mokiniams. Stebėta dalis pamokų, kurių veikla nebuvo apgalvota, nesuplanuota iki galo, nebuvo atsižvelgta į mokinių poreikius, galimybes. Mokytojų, kurie pamokos veiklą organizavo pagal kokybiškai parengtą pamokos planą, mokiniai pasiekė geresnių rezultatų.

Pamokos struktūros kokybė vertinama patenkinamai. Planuodami pamoką beveik visi mokytojai (98 proc.) formuluoja uždavinį, jį skelbia žodžiu, rodo ekrane arba rašo lentoje. Uždavinyje nurodomos mokymosi veiklos, dažnai šalia veiklų įvardijamos mokymosi sąlygos (priemonės), daugumoje stebėtų pamokų (56 proc.) uždavinys numato mokinių veiklos rezultatą. Tinkamas mokymosi uždavinio formulavimas sudaro sąlygas mokytojams pamatuoti mokinių daromą pažangą kiekvienoje pamokoje ir leidžia mokiniams patiems įsivertinti pasiekimus pamokoje, tačiau daugumoje pamokų ši galimybė neišnaudojama. Dviejose stebėtose pamokose (ekonomikos ir verslumo 2,cG kl. ir lietuvių kalbos 7abc kl.) mokytojai pamokos uždavinį formulavo diferencijuotą, pritaikytą prie mokinių gebėjimų. Mokytojo veikla stebėtose pamokose neišskirtinė - dominavo tradicinė pamokos struktūra (įžanga/sužadinimas, dėstymas, mokinių veikla, įtvirtinimas ir apibendrinimas). Apibendrinus stebėtų pamokų protokolus matyti, kad atskirų pamokos struktūros dalių kokybė buvo ne visuomet tinkama. Tai fiksuota 1a,b,cG kl., 7b,c kl. lietuvių kalbos, 5a kl. žmogaus saugos, 3G kl. prancūzų kalbos, 6a,b kl., 2a,b,cG kl. matematikos, 6b kl. istorijos pamokose. Užfiksuota, kad dalyje stebėtų pamokų pritrūko laiko pamoką apibendrinti.

Klasės valdymas geras. Dauguma mokytojų gerai pažįsta mokinius, valdo klasę ir geba sutelkti mokinių dėmesį visą pamoką. Daugelyje stebėtų pamokų mokytojai bendrauja su visa klase, grupėmis ir individualiai, jaučiami aiškūs tarpusavio susitarimai dėl darbo pamokoje organizavimo, skatinamos ir palaikomos mokinių iniciatyvos. Dalis mokinių geba naudotis mokymosi aplinka ir dirbti savarankiškai, dauguma yra aktyvūs, kelia ranką, noriai atsakinėja. Tik keliuose stebėtose pamokose (informacinių technologijų 3G kl., matematikos 2 (Ramučių skyriuje) kl., technologijų 5a kl., žmogaus saugos 5a kl. ir lietuvių kalbos 1a,b,c,G kl.) užfiksuotas netinkamas mokinių elgesys, nors STA ataskaitos duomenimis, 58 proc. apklaustų mokinių teigia, kad dažnai klasėje taip triukšmaujama, jog sunku susikaupti ir mokytis. Dalyje pamokų planuojant darbą nepakankamai apgalvota mokinių veikla, užduotys nepritaikytos pagal mokinių gebėjimus (yra per lengvos), pamoka baigiama prieš skambutį. Tai fiksuota 4b kl., 6a,b kl. lietuvių kalbos, 2 kl. ir 3 (Ramučių skyriuje) kl., 2a kl., 1a,b,c,G kl., 7a,b,c kl. matematikos., 6 kl. neformaliojo švietimo „Kalbos margumynai“ užsiėmime, 4b kl., 6a,b kl. anglų kalbos, 6a klasės valandėlėje, 3a,bG kl. biologijos, 4b kl. pasaulio pažinimo pamokose. Kartais nespėjama pamokos apibendrinti arba apibendrinama po skambučio.

Mokymo kokybė yra vidutiniška, o mokymo ir gyvenimo ryšys vertinamas gerai. Apibendrinti mokymo kokybės vertinimai pagal klasių koncentrus pateikiami 3 lentelėje.

3 lentelė

Klases	Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai	Labai prastai
1-4 klasės	15,4 proc.	50 proc.	34,6 proc.	-	-
5-8 klasės	8,2 proc.	45,9 proc.	39,3 proc.	6,6 proc.	-
1-4 gimnazijos klasės	11,3 proc.	26,4 proc.	56,6 proc.	5,7 proc.	-

Gimnazijos mokymo nuostatos ir būdai neperspektyvūs. Apibendrinus stebėtas pamokas daroma išvada, kad pamokose dažnai taikyti tradiciniai ugdymo metodai (aiškinimas, pasakojimas, savarankiškas darbas) ne visada atitiko daugumos mokinių poreikius, ne visada buvo tinkami mokymosi motyvacijai stiprinti, aktyvumui pamokose palaikyti. Konstatuojama, kad stebėtose pamokose vyravo poveikio paradigma: dažnai dominavo mokytojo aiškinimas, nors mokymas(-is) būtų gerokai veiksmingesnis, jei į veiklas būtų įtraukti patys mokiniai. Vizito metu dalis mokytojų per pamokų atsižvelgė į mokinių mokymosi poreikius, stilių. Mokinių mokymosi stilius mokytojai nustato intuityviai, jokių tyrimų dėl to mokykloje nebuvo atlikta. Dalies mokinių mokymosi stiliai tenkinami pamokose naudojant įvairius mokymosi metodus. Tokia metodų įvairovė, atsižvelgiant į mokinių mokymosi stilius ir poreikius, užfiksuota šiose pamokose: 8b kl. chemijos (įvairūs metodai), 2a kl. lietuvių kalbos (ugdomas kūrybingumas žaidybinėse situacijose), 3G kl. etikos (mokomasi grupėmis, įdomi veikla), 5b kl. (žiūri filmą, aptaria), 1 kl. ir 3 (Ramučių skyriuje) kl. matematikos (mokomasi žaidžiant), 1aG kl. kūno kultūros (grupinis darbas derinamas su individualiomis užduotimis), 4b kl. ir 6a,b,c kl. anglų kalbos (mokosi dainuodami), 8a kl. geografijos (minčių lietus, demonstravimas, kinas), 8a kl. informacinių technologijų (metodai atitinka visų mokinių poreikius), 4G kl. fizikos (ugdomas kritinis mąstymas), 7b kl. šokio (organizuotas aktyvus mokymasis). Tačiau dalyje pamokų taikomos ugdymo formos neskaitino mokinių dirbti, tobulinti savo įgūdžių, nesudomino. Tai fiksuota 3G kl. filosofijos, 6b kl. istorijos, 7b,c kl. lietuvių kalbos, 3G kl. prancūzų kalbos, 6a,b kl. ir 2a,b,c,G kl. matematikos pamokose. Pagirtina, kad dalis gimnazijos mokytojų išorinio vertinimo metu siekė asmeninio tobulėjimo: su vertintoju drąsiai aptarė konkrečioje pamokoje taikytų metodų tikslingumą, tarėsi, kokie darbo būdai galėtų būti veiksmingesni. Bendrai pastebėta, kad vizito savaitę buvo fiksuotas geranoriškas mokytojų požiūris į vertintojų pasakytas pastabas, dalis mokytojų itin konstruktyviai priėmė patarimus ir stengėsi tobulinti darbą pamokoje. Mokytojai yra pasirengę tobulinti savo veiklą. Vertėtų remtis šia pozityvia mokytojų nuostata ir konstruktyviau, paveikiau koordinuoti mokytojų bei mokyklos vadovų kvalifikacijos tobulinimą, rajono mokyklų pedagogų bendradarbiavimą, taikyti kitas pažangą skatinančias priemones.

Dalyje pamokų ugdomoji veikla prasminga ir susieta su gyvenimo praktika bei nukreipta į mokinių interesus ir ateities poreikius. Aktualus, susietas su mokinių patirtimi ir interesais pamokų turinys užfiksuotas 41,3 proc. stebėtų pamokų. Šiose stebėtose pamokose mokiniai ne tik gauna teorinių žinių, bet ir mokomi jomis pasinaudoti praktiškai. Dauguma mokytojų stengiasi išnaudoti artimiausią mokyklos aplinką ugdymo procesui aktualizuoti, vesti pamokas ne tik mokyklos klasėse, bet muziejuje, mokyklos sode, kitose erdvėse. Vizito metu stebėta 2bG kl. geografijos pamoka Karmėlavos oro uosto patalpose. Tokios pamokos, kuriose mokytojų aiškinimas yra aktualizuotas ir susietas su mokinių patirtimi, padeda mokiniams siekti pažangos, stiprina mokymosi motyvaciją.

Mokytojo ir mokinio dialogas neišskirtinis. Dalis mokytojų aiškiai pasako pamokos paskirtį, į ugdymo procesą sėkmingai įtraukia atskirus mokinius, jų grupes bei visą klasę. Dalyje stebėtų pamokų mokytojų aiškinimas suprantamas, įtaigus, logiškas, naujų dalykų aiškinimas grindžiamas mokinių turimomis žiniomis, įgūdžiais ir galimybėmis. Daugelio mokytojų užduodami klausimai susiję su mokinių patirtimi, interesais, yra suprantami ir skatina mąstyti. Tinkamas, paveikus mokytojo aiškinimas užfiksuotas 1 (Ramučių skyriuje) kl., 4a kl., 1a.b.cG kl., 5a.b kl. matematikos, 7c kl., 8a kl. technologijų, 8a kl. geografijos, 6a.b.c kl., 3G kl. anglų kalbos, 8 kl. etikos, 4G kl. ekonomikos, 6a kl. kūno kultūros, 7c kl. informacinių technologijų, 1 (Ramučių skyriuje) kl. muzikos pamokose.

Dalyje stebėtų pamokų užfiksuotas mokinių ir mokytojų dialogas, kuris stiprina pasitikėjimą ir skatina mokymąsi. Nuolat skatinamos ir palaikomos mokinių idėjos bei iniciatyvos 7b kl. etikos, 7c kl., 7a kl., 2bG kl. kūno kultūros, 8a kl., 2bG kl., 7c kl. technologijų, 4G kl. psichologijos, 7a,b kl.

vokiečių kalbos, 3G kl. dailės, 2a kl. matematikos, 1 kl. neformaliojo švietimo (futbolo) pamokose. Tačiau stebėta keletas pamokų (istorijos 6b kl., 8a kl., anglų kalbos 4G kl., žmogaus saugos 5a kl., fizikos 8b kl., matematikos 6a,b kl.), kuriose mokytojo ir mokinio dialogas neskatino mokymosi, buvo neatsižvelgiama į mokinių galimybes, įgūdžius ir turimas žinias, vyravo mokytojo monologas. Daroma išvada, kad mokytojo ir mokinio dialogas būtų veiksmingesnis, jeigu pamokose būtų sudaromos sąlygos reikštis mokinių iniciatyvoms, mokiniai būtų skatinami aktyviai dalyvauti ugdymo(-si) procese.

Išmokimo stebėjimas pamokose nesistemingas. Pavieniai mokytojai (16 pamokų, 10,7 proc.) tikslingai apibendrina mokinių veiklą, fiksuoja pasiekimus pamokos eigoje, lygina, analizuoja. Tai pastebėta 1 kl. neformaliojo švietimo (futbolo), 7c, 2bG kl. technologijų, 3G kl. teatro, 2a kl., 1a,b,cG kl., 6a,b kl. matematikos, 5a (VVM) kl. istorijos, 7a,b kl. vokiečių kalbos, 4G kl. ekonomikos, 2 (Ramučių skyriuje) kl. šokio, 7C kl. informacinių technologijų, 7c kl., 2aG kl. kūno kultūros, 3 (Ramučių skyriuje) kl. lietuvių kalbos pamokose. Šiose pamokose taisomos klaidos, grįžtama prie nesuprastų dalykų. Dalyje pamokų mokytojai tikrina, kiek mokiniai suprato ir ką išmoko, bet trūksta dėmesio mokinio asmeninei pažangai, stebėjimo metu gauta informacija nepanaudojama tolesnei pamokos veiklai planuoti. Dalyje stebėtų pamokų trūko mokinių įsivertinimo, dažnai pamoka likdavo neapibendrinta arba mokytojas tik pakartodavo, ką šiandien mokėsi. Mokinių išmokimas pamokoje visai nebuvo fiksuotas ir mokiniai neinformuoti apie pasiekimus 7a,b kl. prancūzų kalbos, 6a,b kl., 2a,b,cG kl. matematikos, 1bG kl. pilietiško pagrindo, 5a kl. žmogaus saugos pamokose. Išmokimo tikrinimas kiekvienoje pamokoje bei nuolatinis savo pasiekimų įsivertinimo organizavimas sudarytų sąlygas mokiniams ir mokytojui pasitikrinti, ar pasiektas pamokos uždavinys. Tikėtina, kad dauguma mokinių ugdytūsi mokėjimo mokytis kompetenciją ir siektų aukštesnių ugdymosi rezultatų, jeigu išmokimo stebėjimas būtų veiksmingai taikomas kiekvieno mokinio asmeninei pažangai fiksuoti, nuolat būtų teikiama informacija apie išmokimo lygį, mokymosi pažangą.

Namų darbai gimnazijoje skiriami nesistemingai. STA duomenimis, 52,7 proc. mokinių pritarė teiginiui, jog namų darbų užduodama tiek daug, kad labai pavargsta ir vos spėja atlikti, 77,8 proc. tėvų teigė, kad namų darbų apimtis yra optimali (daugiau pritaria 1-4 kl. mokinių tėvai, mažiau - 1-4 gimnazijos kl. mokinių tėvai). Pokalbiuose vyresniųjų klasių mokiniai teigė, kad namų darbų užduotys ir apimtys dažniausiai yra didelės, jie daug laiko praleidžia mokydamiesi namuose. Tačiau apibendrinus stebėtas pamokas daroma išvada, kad namų darbai buvo užduoti tik 28 proc. stebėtų pamokų, o tikrinami tik 6 proc. (9 pamokose). Užduodami, bet netikrinami namų darbai mažina mokinių motyvaciją mokytis. Namų darbų diferencijavimas ar individualizavimas pastebėtas tik keturiose (geografijos 2bG kl., lietuvių kalbos 4 (Ramučių skyriuje) kl., 4b kl., chemijos 1aG kl.) stebėtose pamokose, tai nedidino mokymosi motyvacijos, nes per lengvos ar per sunkios užduotys neskatino noro mokytis. Visiems mokiniams vienodos užduotys namuose didina mokymosi krūvius ir mažina mokymosi motyvaciją. Namų darbų diferencijavimas pagal mokinių galimybes leistų mokiniams atliekant namų darbus patirti sėkmę, juos motyvuotų mokytis namuose. Stebint pamokas išsiaiškinta, kad daugelyje pamokų paskirti namų darbai nevertinami, dažnai mokytojai net nefiksuoja jų atlikimo, kartais surenka namų darbų sąsiuvinius, bet nei vienoje pamokoje nefiksuota jų analizė. Dažniausiai namų darbui skiriama pabaigti klasės darbą. Mokytojams reikėtų apgalvoti namų darbų diferencijavimą atsižvelgiant į mokinių mokymosi stilius, tempą bei pasiekimus ir pažangą pamokoje.

Bendrai mokymosi kokybė vertinama patenkinamai, tačiau vizito metu buvo matyti, kad mokinių mokymosi motyvacija gera. Apibendrintas mokymosi kokybės vertinimas pateikiamas 4 lentelėje.

4 lentelė

Klases	Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai	Labai prastai
1-4 klasės	15,5 proc.	61,5 proc.	23 proc.	-	-
5-8 klasės	3,3 proc.	49,2 proc.	40,9 proc.	6,6 proc.	-
1-4 gimnazijos klasės	11,3 proc.	45,3 proc.	43,4 proc.		-

Mokymosi motyvacija tinkama. Daugumoje stebėtų pamokų mokiniai buvo pasirenę pamokoms, turėjo reikiamas mokymosi priemones, pasitikėjo savo jėgomis, turėjo savarankiško darbo įgūdžių ir siekė pažangos. Beveik visi mokiniai noriai mokėsi, buvo aktyvūs, dalyvavo aiškindamiesi naują pamokos temą, atsakinėjo pritaikydami anksčiau įgytas žinias, pasitikėjo savimi ir įsitraukė į darbą 1 kl. neformaliojo švietimo (futbolo), 7a kl. kūno kultūros, 7c kl., 2bG kl. technologijų, 3G kl. teatro, 2a kl. matematikos, 6a,b,c kl. anglų kalbos, 4a kl. dainavimo studijos, 1 (Ramučių skyriuje) kl. matematikos, 4G psichologijos, 2b kl., 3a,bG kl. lietuvių kalbos, 7b kl. istorijos, 2G kl. neformaliojo švietimo (stalo teniso), 2bG (RG) kl. informacinių technologijų, 1 (Ramučių skyriuje) kl. muzikos pamokose. Šiose pamokose mokytojai stengėsi kurti patrauklią mokymosi aplinką ir palaikyti bei stiprinti mokinių mokymosi motyvaciją, dažniausiai užduotis siejo su mokinių turimomis žiniomis ir jų gyvenimiška patirtimi. Tačiau daliai mokinių trūksta mokymosi motyvacijos ir noro įsitraukti į aktyvią veiklą. Dauguma mokinių neįsitraukė atsakomybės už savo mokymąsi 5a kl. technologijų, 6b kl. istorijos, 6a,b kl. anglų kalbos, 5a kl. žmogaus saugos, 6a kl. muzikos pamokose. Daroma išvada, kad tradiciniais metodais organizuojamose pamokose, kuriose mokiniai yra pasyvūs dalyviai, ne visuomet sudaromos geros sąlygos mokinių iniciatyvai ir kūrybiškumui pasireikšti.

Dauguma mokinių gerai lanko pamokas. Tačiau prastas mokinių lankomumas (užsiėmimuose ir pamokose nedalyvavo nuo 35 iki 67 proc. mokinių) užfiksuotas 4G kl. biologijos, 2aG kl. fizikos, 2aG kl. dailės, 3G kl. etikos, 3G kl. informacinių technologijų, 1bG kl. muzikos pamokose bei 5 kl. kompiuterinių žaidimų kūrimo, 7b kl. šokio, 9 kl. nuotraukų montavimo būreliuose. Mokinių vėlavimas buvo užfiksuotas 15 proc. stebėtų pamokų, nors mokykloje veikia dviejų skambučių į pamoką sistema. Beveik visi mokytojai vėlavusiems mokiniams be pastabų, nesiaiškindami vėlavimo priežasčių, leido įsitraukti į pamokos darbą. Dažniausiai vėluojantys užfiksuoti 8b, 8a, 2cG ir 3G (jungtinėse pamokose) klasių mokiniai.

Mokinių mokėjimas mokytis yra patenkinamas. Dalis mokyklos mokinių moka mokytis. Stebint pamokas išryškėjo, jog dalis mokinių geba atlikti užduotis, susirasti reikiamą informaciją ir ja naudotis tik vadovaujami mokytojo. Daugumos mokinių gebėjimas savarankiškai atlikti užduotis, pasirinkti sprendimo būdą pastebėtas tik 4,7 proc. pamokų, t.y.: 8a kl. informacinių technologijų, 3aG kl., 5a,b kl. matematikos, 3G kl. etikos, 3G kl. anglų kalbos, 6a kl. rusų kalbos, 1aG kl. informacinių technologijų pamokose. Dažniausiai tik dalis mokinių pamokose geba vertinti savo mokymąsi, įvardina problemas ir žino kaip jas spręsti.

Tik pavieniai mokiniai gebėjo pasirinkti užduočių atlikimo būdą ir susirasti reikiamą informaciją 1aG kl. muzikos pamokose ir neformaliojo švietimo (kompiuterinių žaidimų kūrimas) užsiėmime. Jei mokytojai dažniau pamokose naudotų mokinių bendradarbiavimą skatinančius metodus, būtų ugdomos mokinių mokėjimo mokytis kompetencijos. Tikėtina, kad mokinių mokėjimo mokytis kompetencija gerėtų, jei nuosekliau būtų taikomi metodai, skatinantys mokinių savarankiškumą, gebėjimą rinktis veiklos būdus, priemones, mokiniai nuolat būtų skatinami įsivertinti savo pastangas, žinias, mokymosi sunkumus.

Mokymasis bendradarbiaujant priimtinas. Galima teigti, kad dalyje stebėtų pamokų skatintas mokinių bendravimas ir bendradarbiavimas poromis ar grupėse. Dalis mokinių gebėjo dirbti įvairaus dydžio grupėse, bet mažai bendradarbiavo tarpusavyje - daugiau kreipėsi pagalbos į mokytoją. STA duomenimis, 65,2 proc. mokinių teigia, kad jie dažnai atlieka užduotis grupėse ir padeda vieni kitiems, tačiau vizito metu tik pavienėse pamokose mokiniai gebėjo bendradarbiauti poromis ar nedidelėse grupėse. Tai fiksuota 4G kl. fizikos, 1a,b,cG kl., 1a,b,cG kl., 1b kl. matematikos, 6b kl., 1aG kl., 2aG kl. kūno kultūros, 6 kl. neformaliojo švietimo („Kalbos margumynai“), 3G kl. etikos, 3G kl. anglų kalbos, 2a kl. lietuvių kalbos, 2bG kl. technologijų, 6b kl. geografijos pamokose. Tikėtina, kad bendradarbiavimo grupėse ar poromis skatinimas padėtų daugeliui mokinių atskleisti individualius gebėjimus, veiksmingiau ugdytų bendrąsias kompetencijas. Pastebėta, kad mokytojai ne visuomet teisingai organizuoja grūių darbą: jos per didelės, užduotys ne visada tinkamos, neskatina bendradarbiavimo. Mokytojams siūloma nuodugniau susipažinti su mokymosi bendradarbiaujant strategija.

Mokymo ir mokymosi diferencijavimas patenkinamas. Surinkti duomenys leidžia teigti, kad daugiausia dėmesio skiriama išoriniam diferencijavimui. Išorinis diferencijavimas - tai sąlyginai stabilių grupių sudarymas 5-8, 1-2 gimnazijos klasėse mokant lietuvių kalbos, matematikos, anglų kalbos. Grupės formuojamos iš paralelinių klasių pagal tris mokinių pasiekimų lygmenis (patenkinamas,

pagrindinis, aukštesnysis), atsižvelgiant į mokinių motyvaciją ir pasiektus rezultatus. Gimnazija, diegdama išorinį diferencijavimą, formuoja ugdymo turinį taip, kad kiekvienas mokinytis galėtų siekti geresnių ugdymo(-si) rezultatų. Kiekvienas mokinytis turi galimybę pereiti į aukštesnio pasiekimo lygmens grupę - taip vaikui sudaromos galimybės pasiekti geresnių mokymosi rezultatų. Dirbant tokiose grupėse dažniausiai pritaikomas mokymo turinys, tačiau nepakankamai dėmesio skiriama mokymo(-si) metodams, vertinimo būdams, mokinių mokymosi stiliams. Dirbdami skirtingų gebėjimų mokinių grupėse ir grupėse, kuriose mokosi visa klasė kartu, mokytojai ugdymo turinį diferencijavo iš dalies. Tik dviejose stebėtose pamokose buvo suformuluotas diferencijuotas mokymo(-si) uždavinys (2cG kl. ekonomikos ir verslumo, 7a,b,c kl. lietuvių kalbos), septyniose pamokose veiksmingai diferencijuotas mokymosi tempas (kūno kultūros 1aG kl., ekonomikos ir verslumo 2cG kl., technologijų 7c, 8a kl., chemijos 1aG kl., matematikos 6a,b kl., neformaliojo švietimo „Kalbos margumynai“ 6 kl. metu). Užduotys tikslingai buvo diferencijuojamos dvidešimtyje stebėtų pamokų: 1aG kl., 6b kl., 7a kl., 7c kl. kūno kultūros, 5a,b kl., 3 (Ramučių skyriuje) kl., 7a,b,c kl. matematikos, 3b kl., 4b kl., 5a kl., 7a,b,c kl. lietuvių kalbos, 8b kl., 3G kl. anglų kalbos. Tačiau daugumoje stebėtų pamokų organizuotos mokymo(-si) veiklos nesudarė sąlygų kiekvienam mokiniui tinkamai atlikti užduotis, neatskleidė jų gebėjimų.

Vertinimas ugdant gimnazijoje yra patenkinamas. Vertinimas kaip pažinimas ir kaip informavimas yra priimtini, vertinimas kaip ugdymas turi trūkumų. Mokytojai iš dalies (apie 30 proc.) žino mokinių mokymosi stilius ir galimybes. Pradinių klasių mokytojai turi savitą vertinimo sistemą: vertindami mokinius gautą informaciją panaudoja ugdymui planuoti, koreguoti darbui pamokoje, vaiko pagalbai, pokalbiuose su tėvais. Tačiau tik 11,33 proc. 5-8 ir 1-4 gimnazijos klasių stebėtų pamokų mokytojai supažindino mokinius su vertinimo sistema ir vertino veiksmingai. Dalyje stebėtų pamokų (14,67 proc.) mokiniai geba įsivertinti savo ir įvertinti kito darbą. Apie 30 proc. mokinių žino, už ką ir kaip bus vertinami per visų mokomųjų dalykų pamokas. Mokytojai nuolat primena jiems apie mokslo metų pradžioje supažindintas individualias vertinimo sistemas, kurios yra pagrįstos LR švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 24 d. įsakymu Nr.

ISAK-256 ir Karmėlavos Balio Buračo gimnazijos mokinių pažangos bei pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad tik 7,33 proc. pamokų buvo vertintos akademinės mokinių žinios, kiekvieno mokinio asmeninė pažanga, grįžta prie klaidų taisymo, siekta geriausio rezultato (lietuvių kalbos 7a,b,c kl. ir 5a kl., 3 (Ramučių skyrius) kl., lietuvių kalbos 3 kl., fizikos 4G kl., istorijos 8a kl., matematikos 8a,b kl., matematikos 4a kl., kūno kultūros 2aG kl., neformaliojo švietimo (stalo tenisas) 2G kl., muzikos 1 (Ramučių skyrius) kl.). 6 proc. pamokų mokytojai informavo mokinius apie atliktų užduočių darbo kokybę (kūno kultūros 7a kl., teatro 3G kl., futbolo 1-4 kl.), sprendimo arba atsakymo teisingumą, rašto kultūrą (lietuvių kalbos 1b kl., lietuvių kalbos 5a,b kl., matematikos 2a kl., istorijos 5a k., matematikos 1 kl.). 32,67 proc. stebėtų pamokų mokytojai pagyrė, paskatino, aptarė mokinių sėkmes ir nesėkmes. Iš stebėtų pamokų protokolų matyti, kad 24 proc. pamokų vyravo formuojamasis vertinimas, 34 proc. pamokų mokinių vertinimas fiksuotas kaip stiprioji pamokos dalis.

Pagirtina, kad gimnazijoje veikia TAMO elektroninis dienynas. Iš pokalbių su tėvais, mokytojais, mokiniais nustatyta, kad dauguma tėvų turi galimybę stebėti savo vaikų žinių ir gebėjimų įvertinimą namuose, gimnazijos skaitykloje. Tėvams, neturintiems galimybių prisijungti prie elektroninio dienyno, klasių auklėtojai atspausdina suvestines. TAMO dienyne buvo stebėta 20 klasių arba laikinųjų mobilių grupių (389 mokinių) lietuvių kalbos, anglų kalbų bei matematikos vertinimo sistemiškumas ir nustatyta, kad vertindami mokinius dauguma mokytojų laikėsi gimnazijos susitarimų. Dažniausiai mokinius vertina matematikos mokytojai (vidutiniškai 4,6 karto per mėnesį), anglų kalbos mokytojai rečiau (3,6 karto), rečiausiai - lietuvių kalbos mokytojai (2,9 karto). Tėvai informuojami apie mokinių vertinimo rezultatus (daugiausia pradinėse klasėse). Mokinių vertinimo (testų, pusmečių, metinių) rezultatai panaudojami sudarant laikinas mobilias grupes nuo 5 klasės visų klasių mokiniams, tačiau tik iš dalies vertinimo rezultatai panaudojami pamokos planavimui, pagalbai mokiniui pamokoje, mokinių darbui grupėse (dauguma tik pradinėse klasėse). Daroma išvada: pamokoje mokinių mokymasis būtų veiksmingesnis ir rezultatyvesnis, jeigu gimnazijoje mokytojai, įgyvendindami pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, daugiau diskutuotų su mokiniais ir jų tėvais apie vertinimo rezultatus, nuolat juos panaudotų pamokos planavimui, sistemingai derintų formalųjį ir neformalųjį vertinimą,

aptartų kiekvienoje pamokoje mokinių žinių ir gebėjimų sėkmes, patraukliai išreikštų pasitikėjimą mokiniais bei drąsiau taikytų mokymą(-si) grupėse.

3. PASIEKIMAI

Pasiekimai Karmėlavos Balio Buračo gimnazijoje vertinami gerai.

Atskirų mokinių pažanga vertinama patenkinamai, o gimnazijos pažanga - gerai.

Gimnazijoje numatyta, jog informaciją apie mokinių daromą pažangą mokytojai fiksuoja savo užrašuose, elektroniniame dienyne ir pusmečio pabaigoje pagal numatytus kriterijus vertina pažymiu. 1-4 ir 8b klasės mokiniai turi mokinio pasiekimų aplankus. Mokinių mokymosi rezultatai aptariami su mokiniais ir mokinių tėvais, analizuojami Mokytojų taryboje pusmečio ir mokslo metų pabaigoje. Ne visi mokiniai pasiekia teigiamų metinių rezultatų (2009-2010 m. m. trys mokiniai palikti kartoti kursą, 2010-2011 m. m. - 4). Specialiųjų poreikių mokinių rezultatų analizę atlieka Vaiko gerovės komisija, kuri posėdžiuose kartu su mokytojais, kartais dalyvaujant ir tėvams, nagrinėja šių mokinių mokymasis, problemos, galimybes pasiekti aukštesnių rezultatų. Atskirai gabių mokinių mokymosi pažanga neanalizuojama. Apibendrinti mokinių pažangos ir pasiekimų, lyginant su išsikeltu uždaviniu, rezultatai pateikiami 5 ir 6 lentelėse.

Pasiekimai pamokoje

5 lentelė

Labai geri	Geri	Patenkinami	Prasti	Labai prasti
10 6,7 proc.	38 25,3 proc.	82 54,7 proc.	19 12,7 proc.	1 0,7 proc.

Pasiekimų pamokoje vertinimas atskiruose klasių centruose

6 lentelė

Klasės	Labai geri	Geri	Patenkinami	Prasti	Labai prasti
1-4	1,3 proc.	1,3 proc.	10,7 proc.	-	-
5-8	-	4,7 proc.	21,3 proc.	5,3 proc.	0,7 proc.
1-2 gimn. kl.	-	1,3 proc.	12 proc.	4 proc.	-
3-4 gimn. kl.	-	-	10 proc.	3,3 proc.	-
1-8 kl. ir 1-4 gimn.kl.	1,3 proc.	7,3 proc.	54 proc.	12,6 proc.	-

Iš pateiktų lentelėse duomenų daroma išvada, jog tinkamas dėmesys mokinių pažangai ir pasiekimams yra pradinėse klasėse, tobulintinas - 5-8 klasėse. Geri mokinių pasiekimai stebėti 1 (Ramučių skyrius) kl. matematikos (pamatuojama beveik visų mokinių pažanga, komentuojamos klaidos), 1b kl. lietuvių kalbos (mokiniai apibendrina pamoką), 7a,b kl. vokiečių kalbos (pastebima kiekvieno mokinio pažanga), 7a,b,c kl. lietuvių kalbos (mokytoja moko pasimatuoti savo pažangą), 8a,b kl. vokiečių kalbos (apibendrinama ir siejama su pamokos uždaviniu), 2bG kl. geografijos (tikslingai tikrinama, kiek mokiniai suprato, išmoko) pamokose, 6a kl. neformaliojo švietimo „Paauglystės kryžkelė“ (kiekvienas mokinytis turi galimybę įsivertinti) bei 3G kl. teatro studijos veikloje (apibendrinama, kas buvo gerai, ką ir kaip reikėtų tobulinti). Mokinių pasiekimai ir pažanga gerėtų, jei mokytojai kiekvienoje pamokoje suplanuotų rezultatų aptarimą, lygintų mokinių pasiekimus su išsikeltu uždaviniu bei remdamiesi gauta informacija planuotų tolesnį mokymą(-si). Sistemingai pamokoje aiškinantis atskirų mokinių pažangą ir pasiekimų lygmenį, didėtų ir pačių mokinių atsakomybė už pasiekimų rezultatais.

Gera gimnazijos pažanga. Kiekvienais metais gimnazijoje organizuojamos dalykinės olimpiados, mokiniai dalyvauja Kauno rajono olimpiadose, konkursuose. Mokinio pažangumo aptarimas elektroniniame dienyne suteikia kiekvienam mokiniui galimybių įsitikinti daroma pažanga, palyginti su klasės draugais, o dalyvavimas rajono renginiuose sudaro galimybę pamatuoti savo pasiekimus su kitų mokyklų mokiniais. Gimnazija renka, kaupia ir analizuoja statistines ataskaitas,

brandos egzaminų ir PUPP rezultatus, pusmečių ir metų suvestines, patikrų, anketų, apklausų, tyrimų rezultatus. Pažanga nagrinėjama skaičiuojant ir lyginant dviejų-trijų metų bendrus gimnazijos mokinių pažangumo rodiklius. Per pastaruosius trejus metus pažangumas augo: vidutinis gimnazijos pažangumas 2008-2009 m. m. buvo 94,6 proc., 2009-2010 m. m. - 96 proc., 2010-2011 m. m. - 98,3 proc., tačiau lyginant 2010-2011 m. m. su rajono pažangumo procentu, jis gimnazijoje 1,4 proc. mažesnis. Egzaminų rezultatai lyginami su rajono mokinių pasiekimais. Gimnazija siekia mokinių pažangos, tačiau vadovai pripažįsta, kad mokinių mokymosi, pagrindinio ugdymo patikrinimo pasiekimų ir egzaminų rezultatai nėra aukšti, bet bendros mokymosi rezultatų tendencijos per paskutiniuosius dvejus metus gerėja.

Mokymosi pasiekimai geri, išskyrus tolimesnio mokymosi sėkmę, kuri vertinama patenkinamai. Akademiniai pasiekimai vertinami gerai. Daugumos mokinių pasiekimai atitinka bendrosiose programose nurodytus pasiekimus. Iš pokalbio su direktoriaus pavaduotojomis ugdymui, mokytojais galima teigti, kad Mokytojų tarybos posėdžiuose mokinių egzaminų rezultatai yra analizuojami, išsamiai aptariami, lyginami su metiniais įvertinimais, rajono rezultatų vidurkiais. Statistiniai duomenys apie brandos egzaminus pristatomi mokinių, tėvų susirinkimuose, išvados iš dalies panaudojamos sudarant metų ugdymo planą. Bandomųjų egzaminų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo rezultatai aptariami Mokytojų taryboje. Per pastaruosius dvejus metus išlaikytų valstybinių brandos egzaminų 100-50 balų įvertintų egzaminų procentinis vidurkis ir mokyklinių brandos egzaminų vidurkis didėjo. 2010 m. ir 2011 m. brandos atestatai buvo įteikti visiems abiturientams.

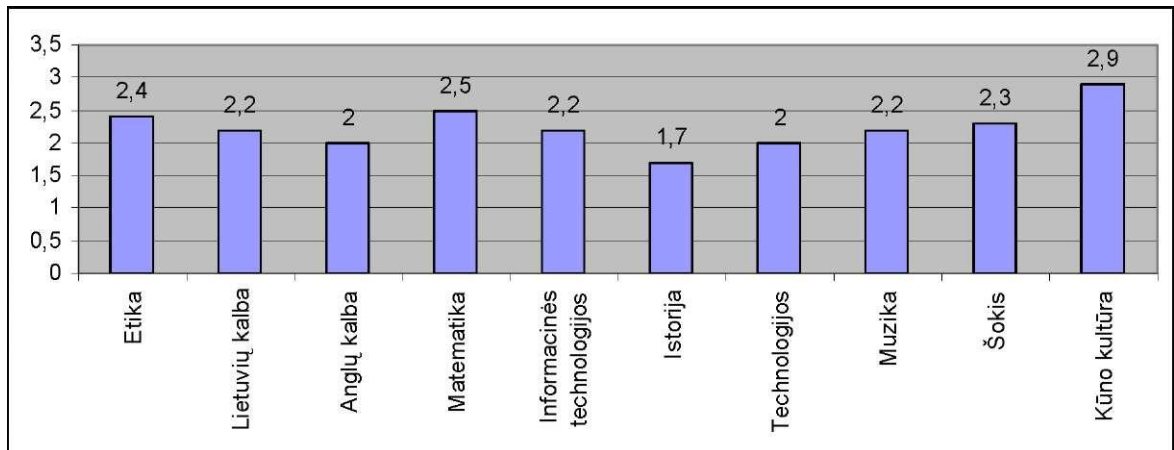
Gimnazijos pastarųjų dvejų metų egzaminų rezultatai

7 lentelė

Mokslo metai	Išlaikytų VE nuo laikytų VE dalis	Išlaikytų ME nuo laikytų ME dalis	100-50 balų išlaikytų VE nuo bendro išlaikytų VE skaičiaus	Išlaikytų ME puikiai, labai gerai, gerai nuo bendro išlaikytų ME skaičiaus
2009-2010	90,7 proc.	100 proc.	25,6 proc.	13 proc.
2010-2011	94,3 proc.	100 proc.	27,4 proc.	19 proc.

Gimtosios kalbos PUPP rezultatai palyginti su metiniais įvertinimais, daugumos mokinių yra aukštesni už metinius arba juos atitinka, o matematikos - dalies mokinių yra aukštesni arba juos atitinka. 2010-2011 m. m. lietuvių kalbos ir matematikos PUPP pasiekimai palyginti su 2009-2010 m. m. yra aukštesni (lietuvių kalbos pasiekimų įvertinimų vidurkis aukštesnis 0,5 balo, matematikos - 1 balu). 2010 m. ir 2011 m. visi mokiniai baigė pagrindinio ugdymo programą ir gavo išsilavinimo pažymėjimus.

Išanalizavus mokinių pasiekimus pamokoje, labai geri pasiekimai užfiksuoti 1b kl. lietuvių kalbos, 2 (Ramučių skyrius) kl. šokio, 4a kl. tikybos, 4b kl. pasaulio pažinimo, 7a,b,c kl. lietuvių kalbos, 7c kl. kūno kultūros pamokose, 6 kl. neformaliojo švietimo „Kalbos margumynai“ bei 3G kl. „Etika ir kinas“ užsiėmimuose. Išvardytose ir gerai įvertintose pamokose dauguma mokinių sėkmingai atliko nurodytas užduotis, j ū pasiekimai lyginti su išsikeltu uždaviniu, pateikę klausimus ar skyrę papildomas užduotis mokytojai išsiaiškino, ko mokiniai išmoko. Apibendrintos 4b kl. anglų kalbos, 8a,b kl. matematikos, 8b kl. chemijos pamokos. 1 (Ramučių skyrius) kl. matematikos pamokoje pasiekimus mokiniai apibendrino kartu su mokytoja, 5a,b kl. matematikos pamokos pabaigoje aptarti rezultatai ir mokiniams nurodytos klaidos, 6a kl. kl. rusų kalbos pamokoje mokiniai buvo skatinami įvardinti sunkumus, 1a,b,cG kl. matematikos pamokose mokiniai nurodė, ką patys turėtų tobulinti. Pasiekimai pamokoje pagal atskirus dalykus pateikiami diagramoje (penkiabalėje skalėje ir tik tų dalykų, kurių stebėta ne mažiau kaip keturios pamokos):

Mokinių pasiekimai vertinami patenkinamai, prastai ir labai prastai tose stebėtose pamokose, kur fiksuota, kad mokymosi sėkmė neaptarta, mokinių išmokymas netikrintas, dalis mokinių užduotis atliko neteisingai, mokytojai nematavo mokymosi rezultatų lygindami su išsikeltu uždaviniu, neorganizavo mokinių savęs vertinimo refleksijų.

Kiti pasiekimai gimnazijoje vertinami gerai. Mokiniai yra dažni rajono, kartais - šalies, tarptautinių konkursų prizinininkai. Gimnazija yra savo ir Karmėlavos miestelio tradicijų puoselėtoja, joje vyksta įdomi ir įvairi popamokinė veikla, organizuojama daug tradicinių renginių. Mokiniai gali išreikšti save dalyvaudami įvairiose neformaliojo ugdymo - meninio, sportinio, techninės kūrybos - veiklose. Per pastaruosius trejus metus varžybose, konkursuose, olimpiadose dalyvavo nemažai gimnazijos mokinių (2009-2010 m. m. - 215, iš jų - 30 prizinių vietų laimėtojai; 2010-2011 m. m. - 416, iš jų - 115 prizinių vietų laimėtojai; 2011-2012 m. m. - 274, iš jų - 63 prizinių vietų laimėtojai), todėl gimnazija pagrįstai didžiuojasi ugdytinių laimėjimais. Geri gimnazijos pasiekimai rajono olimpiadose: prizinės vietos laimėtos prancūzų kalbos, dailės, informacinių technologijų, matematikos, rusų kalbos, anglų kalbos, biologijos, fizikos, geografijos, technologijų olimpiadose. 2009-2010 m. m. ir 2010-2011 m. m. prizines vietas Kauno rajono konkursuose laimėjo 11 mokinių. Kauno rajono olimpinio festivalio virvės traukimo ir kulkinio šaudymo rungtyse gimnazijos komandos iškovojo antras vietas, tinklinio varžybose merginų komanda ir futbolo varžybose vaikinų komanda iškovojo trečias vietas, lengvosios atletikos olimpiniam festivalyje 4 gimnazijos klasės mokiniai iškovojo prizines vietas. Mokinių laimėjimai įvertinami rajono ir gimnazijos padėkos raštais. Šalies lygmeniu gimnazijos mokiniams retai pavyksta užimti aukštesnes vietas. Dalyvaudami olimpiadose, varžybose, konkursuose ir kituose renginiuose mokiniai mokosi bendrauti ir bendradarbiauti, stiprina socialinius įgūdžius ir plėtoja gebėjimus, įgytus formaliojo ugdymo procese. Darytina išvada, kad gimnazijoje sudaromos geros sąlygos aktyviems mokiniams gilinti ir tobulinti savo dalykines žinias, kūrybinius ir sportinius gebėjimus. Manytina, kad ši veiklos sritis yra stiprusis gimnazijos veiklos aspektas.

Tolesnio mokymosi sėkmė - neišskirtinė. Visi mokiniai, baigę pagrindinio ugdymo programą, tęsia mokslą šioje gimnazijoje. 2010 m. vidurinį išsilavinimą įgijo 42 abiturientai. Iš jų - 18 tęsė mokymąsi aukštosiose mokyklose, 8 - kolegijose, 2 - profesinėse mokyklose, pradėjo dirbti 14 abiturientų (iš jų - 5 užsienyje); 2011 m. vidurinį išsilavinimą įgijo 55 abiturientai, iš jų - 21 tęsia mokymąsi aukštosiose mokyklose, 16 - kolegijose, 1 - profesinėje mokykloje, pradėjo dirbti 17 abiturientų (iš jų - 4 užsienyje). Iš pokalbių su mokiniais, klasių auklėtojais, pavaduotojomis ugdymui paaiškėjo, kad gimnazijoje mažai domimasi buvusiais ugdytiniais. Gimnazija kaupia statistinę informaciją apie tolesnę mokinių veiklą, tačiau gilesnės ir sistemos šių mokinių mokymosi sėkmės analizės neatlieka, nerengia su jais susitikimų. Buvę gimnazijos mokiniai kartais dalyvauja gimnazijoje organizuojamuose renginiuose, individualiai aplanko savo mokytojus. Gimnazijos mokinių mokymosi pasiekimai būtų aukštesni, jeigu būtų plačiau viešinamos sėkmingo mokymosi istorijos, veiksmingiau pasinaudojama mokinių mokymosi kokybės bei pažangos analizių duomenimis, gerai organizuoto neformaliojo ugdymo rezultatais.

4. PAGALBA MOKINIUI

Pagalba mokiniui Karmėlavos Balio Buračo gimnazijoje vertinama gerai.

Rūpinimasis mokiniams gimnazijoje tinkamas. Gimnazijoje kuriama ir veikia aiški, mokiniams gerai žinoma informavimo apie pagalbą sistema. Mokytojai, klasių auklėtojai, socialinę ir pedagoginę pagalbą teikiantys specialistai gerai pažįsta mokinius, greitai ir veiksmingai reaguoja į gautą informaciją apie mokinių saugumo, emocinius, socialinius poreikius, teikia kvalifikuotą pagalbą. Dirbantis personalas atsakingai žiūri į mokinį, pasidalija pareigomis, suvokia savo atsakomybę, dirba bendradarbiaudami. Pokalbių su gimnazijos mokiniams, mokytojais, tėvais metu nustatyta, kad mokiniai saugūs, netoleruojamos patyčios, fizinis ir psichologinis smurtas. Susitarta dėl mokinio taisyklių, kurių yra laikomasi. Statistinės ataskaitos duomenimis, 75,6 proc. mokinių teigia, kad jaučiasi saugūs visoje mokykloje, o 66 proc. tėvų pritaria teiginiui, kad jų vaikams mokykloje yra saugu. Gimnazijoje vykdoma socialinių įgūdžių lavinimo programa „Lions Quest - Paauglystės kryžkelės" 5-7 klasių mokiniams. Daugumoje stebėtų pamokų fiksuoti geri mokytojų ir mokinių tarpusavio santykiai bei palankus klasių mikroklimatas. Daugumos mokytojų ir mokinių santykiai pamokose bei kasdieniame bendravime yra draugiški, pagrįsti pagarba.

Gimnazijoje vykdomi projektai, akcijos, konkursai, netradiciniai renginiai turi įtakos mokinių vertybinių nuostatų, pasitikėjimo savimi, savigarbos ugdymuisi, moko taikiai bendrauti, keistis nuomonėmis, spręsti konfliktines situacijas. Mokinių asmenybės ir socialinės brandos ugdymas vyksta ir per įvairių mokomųjų dalykų (dorinio ugdymo, kalbų, socialinių mokslų ir kt.) pamokas, klasių valandėlių metu. Formuodama bendražmogiškąsias vertybes, mokykla vykdo akcijas („Padėk keturkojui draugui", 6-7 klasių mokiniai vyksta į Kauno rajono gyvūnų prieglaudos namus „Lesė", 6 klasių mokiniai lankosi Karmėlavos lopšelyje-darželyje „Žilvitis", bendrauja ir žaidžia su ugdytiniais). Mokinių sprendimų priėmimo, komunikaciniai ir organizaciniai gebėjimai veiksmingai formuojami mokyklos Mokinių taryboje. Jų pagrindinė veikla - organizuoti mokyklos renginius, inicijuoti naujoves (taip atsirado dviračių stovai mokyklos teritorijoje, vietinis radijas mokykloje).

Pedagoginė, psichologinė ir socialinė pagalba vertinama patenkinamai, tačiau socialinė pagalba vertinama gerai.

STA duomenimis, mokiniai mano, kad dauguma mokytojų neatsisako pagelbėti iškilus mokymosi problemoms, aiškina, konsultuoja papildomai. Gimnazijoje veikia matematikos konsultacinis centras. Kitų dalykų konsultacijų gimnazijoje nenumatyta. Iš pavienių pokalbių su mokiniams paaiškėjo, kad dalis mokytojų mokiniams, ilgesnį laiką nelankiusiems pamokų dėl ligos bei silpniau besimokantiems, norintiems pašalinti spragas, teikia konsultacijas pagal poreikį pertraukų metu, individualiai susitarus po pamokų. Tačiau stebint pamokas fiksuota, kad pagalba mokiniams teikta nesistemiškai.

Pagalbos mokantis 150 stebėtų veiklų vertinimas pateiktas 8 lentelėje.

Pagalbos mokiniams apibendrintas vertinimas

8 lentelė

Klasė	Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai	Labai prastai
1-4	3 2 proc.	11 7,3 proc.	17 11,3 proc.	1 0,7 proc.	-
5-8	4 2,7 proc.	17 11,3 proc.	34 22,7 proc.	7 4,6 proc.	-
1-4 gimn. kl.	3 2 proc.	13 8,7 proc.	34 22,7 proc.	6 4 proc.	

Iš pateiktos lentelės duomenų matyti, kad 34 proc. stebėtų pamokų pagalba mokantis įvertinta labai gerai ir gerai, 56,7 proc. - patenkinamai ir 9,3 proc. - prastai. Tinkamos pagalbos teikimo mokantis pavyzdžiai stebėti 1aG kl., 7a kl. kūno kultūros, 5a,b, kl., 2a kl., 5ab kl., 1b kl. matematikos,

6a,b,c kl. anglų kalbos, 2bG kl. technologijų pamokose, kuriose mokytojai sistemingai teikė įvairiapusę pagalbą, tinkamai ir veiksmingai konsultavo mokinius. Daugumoje stebėtų pamokų pagalbos pakako daliai mokinių arba ji buvo mažai veiksminga ir epizodinė. Užfiksuoti atvejai (biologijos 3a,bG kl., lietuvių kalbos 3a,bG kl., chemijos 2cG kl. pamokose), kai daliai mokinių buvo nepakankamai skiriama dėmesio, nebuvo teikta pagalba specialiųjų poreikių mokiniams (matematikos 8a,b kl.), nebuvo įtraukiami į veiklą pamokoje pasyvūs ir neaktyvūs mokiniai. Tikėtina, kad pamokose individualizuojant užduotis, pamokos tempą, veiklas, diferencijuojant namų darbus pagal mokinių gebėjimus ir galimybes bei lanksčiau konsultuojant, pagerėtų pagalbos mokantis efektyvumas.

Psichologė gimnazijoje dirba pirmus metus, tačiau kryptingai ir lanksčiai bendradarbiaudama su mokytojais bei kitais mokykloje dirbančiais specialistais, sprendžia sudėtingas pedagogines situacijas, stebi mokinius, vertina psichologinės pagalbos poreikį ir teikia konsultacijas. Kartu su specialiąja pedagoge atliko pirmųjų ir penktųjų adaptacijos tyrimus. Bendradarbiaudama su socialine pedagoge vedė 8 klasėse grupinius užsiėmimus vaikams, turintiems emocinių elgesio sutrikimų, konsultavo mokinius profesinio pasirinkimo klausimais.

Socialinė pedagogė gerai žino mokinių gyvenimo socialinį kontekstą, bendradarbiauja su klasių auklėtojais ir dalykų mokytojais (sukurtas „Pagalbos mokiniui planas“). Mokykloje organizuojama žalingų įpročių prevencinė programa, kuri integruojama į įvairių mokomųjų ir dalykų ir klasės auklėtojų veiklos programas, sveikatos specialisto darbo planą. Tačiau STA duomenimis, tik 33,7 proc. mokinių teigia, kad mokyklos priemonės prieš rūkymą yra veiksmingos, o 49,5 proc.

mokinių teigia, kad priemonės prieš alkoholio, narkotikų vartojimą yra veiksmingos. Mokykloje vykdomos įvairios akcijos (kalėdinės, velykinės), bendradarbiaujant su Muniškių senelių namais rengiami susitikimai, koncertai, skatinantys pozityvaus elgesio pokyčius. Mokykloje kaupiama informacija apie mokinių socialines problemas, tinkamai ir veiksmingai sprendžiamos iškilusios problemos, bendradarbiaujama su kitomis pagalbą teikiančiomis institucijomis.

Specialiųjų mokymosi poreikių tenkinimas vertinamas patenkinamai.

Specialiųjų poreikių mokinių ugdymas vertinamas gerai, o gabių vaikų ugdymas - patenkinamai. Iš pokalbių su pagalbos mokiniui specialistais, Vaiko gerovės komisijos nariais bei išanalizavus dokumentus nustatyta, kad gimnazijos pedagogai susipažinę su specialųjį ugdymą reglamentuojančiais dokumentais ir jais vadovaujasi savo darbe. Gimnazijoje sudaryta ir dirba Vaiko gerovės komisija. Ji nustato pirminius mokinių specialiųjų ugdymo(-si) poreikius, konsultuoja tėvus, bendradarbiauja su rajono Pedagoginės psichologinės tarnybos specialistais, konsultuoja mokytojus rengiant ir pritaikant programas. Gimnazijoje mokosi 26 specialiųjų poreikių turintys mokiniai, ugdomi integruotai. Mokiniais pritaikytas programas parengia dalyko mokytojai, atsižvelgdami į Vaiko gerovės komisijos, rajono Pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijas. Daugumoje pamokų fiksuota kvalifikuotai ir tikslingai teikiama pagalba specialiųjų poreikių mokiniams, daugumoje pamokų šiems mokiniams buvo tinkamai organizuota ugdomoji veikla ar suteikta reikalinga pagalba. Mokiniai, turintys kalbos ir komunikacijos sutrikimų, lanko logopedo užsiėmimus, o turintiems mokymosi sunkumų - teikiama specialiojo pedagogo pagalba. Taip pat specialioji pedagogė teikia mokytojams rekomendacijas dėl elgesio korekcijos. Gimnazijoje organizuojama specialiųjų poreikių mokinių ir jų tėvelių popietė „Velykų papročiai ir tradicijos“, Karmėlavos seniūnijos bibliotekoje rengiamos darbų parodos tema „Gyvenkime sveikai“.

Gabių vaikų ugdymas neišskirtinis. Gimnazijoje gabiuosius mokinius vienija „Aštuoneto ordinas“, kuris skatina mokinius dalyvauti mokyklos kultūriname gyvenime, savivaldoje, neformaliojo ugdymo veikloje, realizuoti savo gebėjimus rajoniniuose ir šalies renginiuose. Tačiau gimnazijoje nėra sukurta gabių mokinių atpažinimo, ugdymo ir skatinimo sistema, epizodiškas šių mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas. Todėl išorės vertinimo metu tik pavienėse pamokose mokytojai gabiems mokiniams tinkamai diferencijavo ugdymo turinį ar skyrė papildomas užduotis (dirbant savarankiškai ar greičiau atlikus užduotį).

Pagalba planuojant karjerą vertinama gerai, išskyrus pagalbą renkantis mokymosi kryptį, kuri vertinama patenkinamai.

Mokinių individualių poreikių, polinkių ir galimybių tyrimai atliekami tik 10 klasės („Holando profesinio orientavimo testas“) ir 8 klasės („Būsimoji profesija“) mokiniams. Direktorius pavaduoja ugdymui kasmet atlieka mokinių poreikių (modulių, pasirenkamų dalykų, neformaliojo ugdymo) tyrimus, pateikia analizę Mokytojų tarybai. Klasių auklėtojai yra susipažinę su mokinių pasiekimais, poreikiais bei galimybėmis. Vertėtų tobulinti klasių auklėtojų ir dalykų mokytojų bendradarbiavimą siekiant individualios mokinių pažangos ir tolesnio veiklos planavimo.

Mokykla teikia pagalbą mokiniams renkantis kitą mokyklą, organizuoja profesinį švietimą. Profesinio orientavimo pokalbiai integruojami į mokomąsias programas. Klasių valandėlių, individualių pokalbių, projektinės veiklos metu mokiniai tikslingai informuojami apie profesijų pasaulį, konsultuojami dėl profesinio pasirinkimo bei tolesnio mokymosi galimybių. Mokykloje PIT'as nėra akredituotas. Profesinio informavimo ir konsultavimo klausimais mokinius konsultuoja bibliotekos darbuotoja. Informavimo būdai apie tolesnio mokymosi galimybes yra tradiciniai. Jau pradinėse klasėse mokiniai sužino apie profesijas lankydamiesi tėvelių darbovietėse, įvairiose įstaigose ir įmonėse. Mokykloje organizuojama Karjeros diena, kurios metu vyresniųjų klasių mokiniai vyksta į atvirų durų dienas miesto mokyklose (3-4 gimnazijos klasių mokiniai lankėsi VDU surengtoje konferencijoje „Psichologai mokiniams apie mokinius - 2“ ir kt.), kviečiasi atstovus iš įvairių mokyklų. Susirinkimų metu tėvai supažindinami su galimomis tolesnio mokymosi kryptimis.

Tėvų pedagoginis švietimas patenkinamas. Tėvų pagalba mokantis vertinama patenkinamai, o tėvų švietimo politika - gerai.

Mokytojų ir tėvų bendradarbiavimas padedant vaikams mokytis yra priimtinas. Mokykla taiko tradicinius bendravimo ir bendradarbiavimo su tėvais metodus, sudaro sąlygas bendrauti su

mokykla ir mokytojais. Siekiant išanalizuoti konkretaus mokinio ugdymo(-si) sėkmę, rekomenduojami individualūs pokalbiai su pagalbos mokiniui specialistais, administracija, dalyko mokytojais. Iš pokalbių su gimnazijos mokytojais paaiškėjo, kad tuo naudojasi tik dalis tėvų. Informacija apie mokinių pasiekimus, pažangą ir lankomumą pateikiama elektroniniame dienyne bei įrašoma į pasiekimų knygeles. Dauguma tėvų pasitiki mokykla. Tačiau pati gimnazija viena iš veiklos silpnųjų įvardija *nepakankamai efektyvų tėvų bendradarbiavimą su mokykla*.

Pakankamai kryptingai planuojamas ir vykdomas tėvų švietimas. Mokykla siūlo įvairias formas reikalingai informacijai apie mokinius ir mokyklą gauti: kviečiami visuotiniai tėvų susirinkimai, klasių tėvų susirinkimai, atvirų durų dienos. Tradiciškai organizuojami susitikimai su pirmokų ir penktokų tėvais, kurių metu nagrinėjamos adaptacijos problemos, pristatoma tyrimų medžiaga, aptariamos tolesnio mokymosi galimybės, organizuojami susitikimai su pagalbos mokiniui specialistais, gimnazijos antrų klasių tėvams ir mokiniams pristatomi individualūs ugdymo planai. Tėvų švietimo kryptis yra šviečiamoji, konsultacinė, neformaliojo ugdymo. Tinkamai organizuojamas švietimas pedagoginėmis, prevencinėmis, psichologinėmis temomis. Tėvams skaitomos paskaitos, pranešimai, jie kviečiami į mokyklos renginius. STA duomenimis, 89,9 proc. tėvų teigia, kad jiems įdomūs ir naudingi tėvų susirinkimai, tačiau tėvų aktyvumas gimnazijos organizuojamuose renginiuose kai kada menkas (paskaita „Smurto ir patyčių prevencija“ neįvyko, nes nesusirinko tėvai, o į tėveliams rengiamą popietę „Velykų papročiai ir tradicijos“ atvyko tik dvi mamos).

5. STRATEGINIS MOKYKLOS VALDYMAS

Karmėlavos Balio Buračo gimnazijos strateginis valdymas vertinamas vidutiniškai, vadovavimo stilius ir personalo valdymas - gerai.

Gimnazijos strategija priimtina. Jos pasirinkimas projektuojamas atsižvelgiant į išorinę ir vidinę aplinkų analizę, SSGG analizę. Gimnazijos bendruomenė suformulavusi savo viziją, misiją, ilgalaikį prioritetą, du strateginius tikslus ir jiems pasiekti po du uždavinius. Vizijoje nurodyti bendrieji gebėjimai ir tos kompetencijos, kurias gimnazija turėjo kurdamą planą. Tačiau pasigendama apibendrinto suvokimo apie tai, kaip turimi gebėjimai bus plėtojami, kokie laukiami pokyčiai. Strateginiai tikslai atitinka švietimo politiką. Plano tikslai ir uždaviniai iš dalies susiję. Numatytos priemonės visiems uždaviniams pasiekti. Jos realios ir suplanuotos atsižvelgiant į turimus išteklius, apibrėžtas numatomas rezultatas. Tačiau tenka pastebėti, kad gimnazija siekdama 1.1. uždavinio „Užtikrinti kokybišką ugdymo programų įgyvendinimą“, pagrindinį dėmesį skiria materialinei bazei atnaujinti, o į mokymo(-si) procesą orientuojamasi nepakankamai. Numatyta tik viena priemonė (aktyvių mokymo metodų taikymas ugdymo procese). Šios priemonės laukiamas rezultatas orientuojamas į mokytojų kvalifikacijos tobulinimą ir gerosios patirties sklaidą, tačiau neaišku, kaip pagerės ugdymo programų įgyvendinimas.

Strateginis planas parengtas 2008 metais, dauguma priemonių jau įgyvendintos, tačiau pats planas nekoreguojamas, nes nenumatytas tarpinis plano įgyvendinimo pasitikrinimas. Rengiant metinę veiklos programą/planą taip pat atliekama SSGG analizė, tačiau ji tik iš dalies susijusi su programos įgyvendinimu, todėl nepakankamai veiksminga. Tai stebima pačiose planavimo procedūrose: metodinės grupės įsivertina savo veiklą pagal SSGG ir, vadovaujantis kiekybine išraiška, rengiama gimnazijos SSGG analizė. Metinės veiklos programa/planas parengtas planiniu principu, nurodant posėdžius, pranešimų temas, atviras pamokas, ugdomosios veiklos priežiūrą, tyrimus, projektus, konkursus, parodas. Į programą/planą tiesiog sudėti beveik visi gimnazijoje rengiami planai: metodinių grupių, Vaiko gerovės komisijos, bibliotekos. Planavimas nepakankamai apgalvotas, skirtingos priemonės nesuderintos.

Metinė veiklos programa/planas su strateginiu planu iš dalies dera per strateginius tikslus. Metinės programos/plano tikslai ir uždaviniai nepamatuojami. Pasirinktiems uždaviniams numatoma daug priemonių. Dažnai priemonės neatitinka uždavinio, kartais tos pačios priemonės įvardijamos prie kelių uždavinių. Tai tik iš dalies padeda mokytojams kryptingai organizuoti ugdymo procesą. Metinė veiklos programa/planu siekiama kuo daugiau mokytojų ir personalo įtraukti į jo įgyvendinimą, tačiau kelia abejonių, ar daugybė priemonių leis kokybiškai jas įgyvendinti.

Gimnazija, įvertindama kiekvienų metų veiklos programą, atlieka ankstesnių metų programos įgyvendinimo analizę pagal SSGG. Išsamesnio vertinimo nėra ir tai suprantama, nes kiekvienam tikslui įgyvendinti numatomi keli uždaviniai, per daug priemonių ir tik vienas abstraktus rezultatas. Būtina pasakyti, kad tie patys laukiami rezultatai kartojasi dvejus metus iš eilės. Gimnazijos bendruomenė kokybiškiau įgyvendintų metinę programą/planą, išvelgtų jo prasmingumą, jei iš anksto būtų susitarta dėl aiškių, suprantamų ir pamatuojamų veiklos rezultatų.

Gimnazijos veiklos įsivertinimas vidutiniškas. Gimnazijoje dirba Veiklos įsivertinimo grupė, kurios sudėtis patvirtinta direktoriaus įsakymu. Iš pokalbių su įsivertinimo grupe, mokyklos vadovais, mokytojais paaiškėjo, kad kiekvienais metais mokytojai dalyvauja plačiajame įsivertinime (užpildydami anketas). Už giluminio įsivertinimo organizavimą, įsivertinimo anketų rengimą, analizę ir išvadų pateikimą atsakingi įsivertinimo grupės nariai. Veiklos įsivertinimo grupę sudaro septyni nariai, kurie giluminiam vertinimui susiskirsto į septynias grupes. Įsivertinimo koordinacinę grupę sudaro koordinatore ir šeši grupių vadovai. Šiose šešiose grupėse savanoriškumo pagrindu pasiskirsto kiti gimnazijos mokytojai. Kiekvienai grupei vadovauja įsivertinimo grupės narys, kuris savanoriškumo principu į veiklą įtraukia kitus mokytojus. Taip pageidaujantys mokytojai gali prisidėti prie įsivertinimo grupės veiklos. Giluminio įsivertinimo duomenys pristatomi Mokytojų tarybos posėdyje. Šiais mokslo metais tiriami visi „Ugdymo ir mokymosi“ rodikliai. Iš pokalbio su Veiklos įsivertinimo grupės nariais darytina išvada, kad įsivertinimo procesui trūksta kryptingumo, nuoseklumo, procesas apima dalį bendruomenės narių. Grupės nariai iš dalies suvokia įsivertinimo prasmę, nepakankamai argumentuotai pasirenkamos sritys giluminiam įsivertinimui.

Įsivertinimo rezultatai naudojami neišskirtinai. Pokalbio su įsivertinimo grupe metu paaiškėjo, kad mokykla tik iš dalies susitarusi dėl įsivertinimo procedūrų, terminų ir išvadų pateikimo formų. Veiklos įsivertinimo grupės darbą kuruoja direktoriaus pavaduotoja ugdymui. Anketas kuria grupės nariai, jie renka ir apdoroja informaciją. Vadovaudamiesi giluminio įsivertinimo rezultatais Veiklos įsivertinimo grupės nariai daro išvadas bei teikia pasiūlymus mokyklos veiklai tobulinti. Stengiamasi įsivertinimo išvadas ir rekomendacijas naudoti rengiant metinę veiklos programą ir mokyklos strateginį planą. Šiuo metu atliekama įsivertinimo veikla mokykloje nėra pakankamai lanksti, per mažai analizuojama, ar įsivertinimo procedūros veiksmingos, kokie įsivertinimo būdai mokyklai būtų tinkamesni, prasmingesni. Sveikintina, kad įsivertinimo procese noriai dalyvaujančių mokytojų skaičius kasmet auga. Įsivertinimą siekiama integruoti į ugdymo procesą, mokinių tėvų susirinkimus. Tikėtina, kad į mokyklos įsivertinimo procesą įtraukus vis daugiau mokytojų, įsivertinimą labiau integravus į ugdymo procesą, mokinių tėvų susirinkimus, į duomenų rinkimo ir apdorojimo procesą įtraukiant aptarnaujantį personalą, anketavimo ir dokumentų analizės metodus keičiant veiklos stebėjimu, individualiu ar „focus“ grupių interviu, atvejo analize ir kitais būdais, įsivertinimas būtų atliekamas tikslingiau ir turėtų realų poveikį mokyklos veiklos kokybei.

Vadovavimo stilius gimnazijoje yra palankus lyderystei. Valdymo demokratiškumas ir lyderystė gimnazijoje vertinami gerai.

Mokyklos vadovų santykiai tarpusavyje ir su gimnazijos personalu, mokiniais bei jų tėvais, socialiniais partneriais grindžiami savitarpio supratimu. Priimant sprendimus išklausa daugumos mokytojų, aptarnaujančio personalo, tėvų atstovų nuomonė. Dauguma gimnazijai svarbių sprendimų priimama Gimnazijos, Mokytojų, Mokinių tarybų posėdžiuose. Darbo tvarkos taisyklės, 2 proc. gyventojų pajamų mokesčio lėšų paskirstymas, gimnazijos biudžeto analizė patvirtinta Gimnazijos taryboje. Darbuotojų apmokėjimo tobulinimo tvarka Mokytojų taryboje svarstyta (2011-09-08, protokolai Nr.7) dalyvaujant profsąjungos atstovams. Aktyviai veikia daugumos mokinių žinoma (nustatyta iš pokalbių su septintokais ir aštuntokais) Mokinių taryba, kuri rūpinasi informacijos sklaida, įvairių popamokinių renginių organizavimu: „Proto mūsų“ etapų sklaida ir vykdymas, sporto turnyrai ir varžybos, mokinių elgesio bei aplinkos klausimų svarstymas, susitikimai su administracijos atstovais dėl gimnazijos radijo, stovų dviračiams. Mokinių tarybos nariai (15), konsultuojami mokytojos, ne tik veiklūs, bet ir atsakingi - rašo protokolus, juos tvarkingai kaupia nuo 2004 metų. Karmėlavos seniūnas, tik 5 mėnesius dirbantis šioje seniūnijoje, gimnazijos atžvilgiu nusiteikęs palankiai, kartu su gimnazija dalyvauja bendruose renginiuose, o ateityje planuoja organizuoti bendras veiklas. Ramučių kultūros centro direktorė, parapijos klebonas, policijos nuovados pareigūnai, nepilnamečių reikalų inspektorai

dažnai bendradarbiauja su gimnazija, kartu priima bendrus sprendimus, tariai dėl paramos socialiai apleistoms šeimoms (bendrai su klebonu dalina labdarą). Susitarimas dėl nepilnamečių rūkymo bei alkoholio vartojimo prevencijos bendruomenėje yra bendrai visų sprendžiamas klausimas: gimnazijos administracijos, mokytojų, mokinių tėvų ir policijos. Gana veiklūs tėvai - gimnazijoje dirbantys mokytojai, pradinių klasių, kiek mažiau - penktokų, šeštokų tėvai, kurie daugiausia rūpinasi gimnazijos lėšų pritraukimu, aktų salės remontu, dešimtokų - savo vaikų - profesijos planavimu. Kitų klasių mokinių tėvai yra pasyvūs. Mokyklos direktorė pripažįsta, kad vertėtų gimnazijos bendruomenei diskutuoti dėl tėvų komitetų arba kitokių sambūrių kūrimosi iniciatyvų.

Karmėlavos Balio Buračo gimnazijoje mokiniai atpažįsta ir palaiko savo lyderius: administracijos komandą, socialinę pedagogę, aktyvius mokytojus. Kuriama palanki aplinka lyderiams augti - daugumai svarbių veiklų organizuoti sudaromos darbo grupės arba komisijos, kur lyderiai sugeba įvertinti padėtį, prisiima atsakomybę už rezultatus, teikia siūlymus. Informavimo kultūra (padėkos ir pagyrimo raštai iškabinti ant sienų, gerai ir labai gerai besimokančių mokinių nuotraukos stenduose, interaktyvus stendas „Garbės galerija“ su olimpiadų nugalėtojų pasiekimais, tinklapis, gimnazijos radijas ir kita) gimnazijoje skatina mokinius ir mokytojus tapti lyderiais. Administracija savo pavyzdžiu (dauguma - geri ir labai geri dalykų mokytojai bei mokinių popamokinės veiklos organizatoriai, puikūs mokinių patarėjai ir pastabūs jų veiklų skatintojai) teigiamai veikia bendruomenę, objektyviai vertina ir skatina iniciatyvius bendruomenės narius. Yra numatytos visų grandžių vadovų funkcijos ir atsakomybė.

Personalo valdymas yra geras. Personalo komplektavimas - kryptingas, dėmesys personalui - tinkamas, o personalo darbo organizavimas gimnazijoje yra pakankamai lankstus.

Karmėlavos Balio Buračo gimnazijoje dirba iš viso 71 pedagoginis darbuotojas (aukštasis išsilavinimas - 100 proc.) ir 26 aptarnaujančio personalo darbuotojai. 10 (14 proc.) mokytojų yra vyrai. 22,5 proc. mokytojų turi iki 10 metų pedagoginio darbo stažą. Aukštą kvalifikaciją ir būtinas kompetencijas turi 3 mokytojai ekspertai, 27 mokytojai metodininkai. Gimnazijoje dirba 31 vyresnysis mokytojas ir 2 vyresnieji specialieji pedagogai-vyresnieji logopedai, 1 vyresnysis socialinis pedagogas, 1 psichologas, yra 15 mokytojų, turinčių magistro laipsnį. Gimnazijoje sukomplektuota dauguma mokytojų ir specialistų, gebančių tenkinti mokinių bendrus ir individualius poreikius. Naujų darbuotojų paieškos sistema aiški: nustatyta, kad septyniolikai priimtų mokytojų buvo skiriamas dėmesys (jų išsilavinimui, kvalifikacijai, veiklai per pamokas, atsakomybei ir įsipareigojimams mokyklai). Direktorė turi pedagogų sąrašą, kurie kreipėsi ieškodami darbo, teiraujasi Švietimo skyriaus rezervo, laisvos darbo vietos skelbiamos viešai. Naujų darbuotojų priėmimo procedūros nepažeidžia valstybės reglamentuojančių dokumentų ir lygių galimybių principo.

Gimnazijos administracija pagarbiai bendrauja su mokytojais, pedagoginę pagalbą teikiančiais specialistais, aptarnaujančiu personalu. Dauguma darbuotojų jaučiasi gimnazijoje gerai, maža mokytojų kaita. 46,5 proc. mokytojų šioje gimnazijoje dirba 10 ir daugiau metų, aštuoniolikai mokytojų ši gimnazija yra vienintelė darbovietė jų gyvenime. Darbuotojai už gerus darbo rezultatus nuolat yra skatinami padėkos raštais, skiriamos piniginės premijos, pagal darbo apmokėjimo tvarkos aprašą, jei darbuotojo šeimą ištinka nelaimė, yra skiriama 600 Lt parama. Visiems mokytojams sudaromos sąlygos kelti dalykinę kvalifikaciją ir įgyti aukštesnę kategoriją. Mokytojai žino gimnazijos kvalifikacijos tobulinimo tikslus ir prioritetus. Nustatomi ir suderinami individualūs bei bendrieji kvalifikacijos tobulinimo poreikiai. Gimnazijoje ir už jos ribų vykdoma mokytojų patirties sklaida. Pradedantiesiems mokytojams teikiama kolegų pagalba, tačiau nėra konkretaus globėjo ar konsultanto.

Gimnazijoje tikslingai organizuojamas darbas komandomis. Dauguma mokytojų veiksmingai dirba komisijose (pvz., mokinių priėmimo), metodinėse, projektų (pvz., IKT lyderių, lėšų pritraukimo), įvairių programų įgyvendinimo darbo grupėse. Į įvairias darbo grupes stengiamasi įtraukti ir mažiau aktyvius mokytojus, rūpinamasi visų grupių interesais, į sprendimų priėmimo procedūras kviečiami įvairių gimnazijos savivaldų (tarybų, profsąjungos) atstovai (pvz., mokyklą dažant mokiniai rinko spalvas; planuojant aplinkos klausimus, mokiniai lėmė poilsio vietų sprendimą; dalį konfliktinių situacijų pozityviai išsprendė gimnazijos tarybos pirmininkas). Visi mokytojai yra susipažinę su pareigybių aprašymais ir juos vykdo. Aiškūs mokytojų darbo krūvių paskirstymo kriterijai, atsižvelgiama į kvalifikaciją, gebėjimus, patirtį, pageidavimus. Aptarnaujančio personalo pareiginės funkcijos yra tiksliai apibrėžtos ir visiems suprantamos. Daugelio aptarnaujančio personalo narių įnašas,

užtikrinant ugdymo procesą, yra veiksmingas. Vertintojų komanda siūlo spręsti jaunų mokytojų kuravimo klausimus, paskiriant jiems į pagalbą patyrusių mokytojų lyderį.

Materialinių išteklių valdymas yra priimtinas. Lėšų vadyba gera, turto vadyba yra tobulintina ir patalpų naudojimas patenkinamas.

Gimnazijos administracija biudžeto lėšas tvarko pagal savivaldybės ir valstybės reglamentuotą tvarką. Administracija kasmet numato biudžeto ir ne biudžeto lėšų panaudojimo poreikius bei prioritetus, iš dalies atsižvelgiama į bendruomenės siūlymus. Gerai organizuojamas ne biudžeto lėšų pritraukimas (2 proc. gyventojų pajamų mokesčio, fizinių asmenų ir organizacijų parama, ES programų ir projektų lėšos). Šios lėšos skiriamos (lėšų skirstymo darbo grupė patvirtinta direktorės įsakymu) ugdymo reikmėms Gimnazijos tarybai pritarus. Lėšų skirstymo ataskaitos svarstomos Mokytojų taryboje, skelbiamos viešai ir prieinamos kiekvienam gimnazijos bendruomenės nariui. Projektų lėšų pritraukimu rūpinasi iniciatyvūs gimnazijos mokytojai ir vadovai, dauguma pateiktų projektų gauna finansavimą.

Gimnazijos aplinka, fasadai (pagrindinio pastato ir Ramučių skyriaus) sutvarkyti. Įsteigtas Balio Buračo muziejus, jo atminimui išasfaltuotas takas, pastatyti du koplytstulpiai, mokyklos teritorijoje esančiuose medžiuose daug inkilų. Materialiniai ištekliai iš dalies atitinka mokyklų aprūpinimo standartus. Didžioji dalis suolų yra suremontuoti, dalis - nauji, bet dažnoje pamokoje apie 30 proc. mokinių sėdi jiems nepritaikytuose pagal ūgį suoluose. Dalyje klasių įrengtos rūbinės. Apie 22 proc. mokomųjų patalpų neremontuotos (II aukšto koridorius ir laiptinės). Gimnazija planuoja aprūpinimą būtiniausiomis ugdymo priemonėmis (direktorės įsakymu patvirtinta priemonių įsigijimo darbo grupė), numatyti priemonių skyrimo mokytojams kriterijai. Pagirtina, kad gimnazija dalyvauja ŠMM remiamoje „Technologijų, menų ir gamtos mokslų infrastruktūra“ projekte, ugdymo priemonių įsigyta už 135775Lt. Daug priemonių (už 94000Lt) gauta iš „Bendrojo lavinimo mokyklų modernizavimas“ projekto. Kiekviena mokytojo darbo vieta yra kompiuterizuota, turi modernių informacijos techninių priemonių, tačiau užfiksuota tik 26 (17,3 proc.) stebėtose pamokose veiksmingas jų panaudojimas, 90 (60 proc.) stebėtų pamokų naudojamos vaizdinės arba techninės, padalomosios medžiagos. Gimnazijos bibliotekoje yra įvairios ugdomosios literatūros (8438 vnt.), pakankamai žodynų, žinytų, enciklopedijų, skaitykloje yra 120 pavadinimų 221 vnt. kompaktinių plokštelių. Vertintojų komanda siūlo tobulinti turimų mokymo priemonių, informacinių technologijų panaudojimą pamokoje - veiksmingiau mokinius mokyti naudotis įvairiais žinių šaltiniais.